

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXIV. évfolyam

Szubotica, PÉNTEK 1923. augusztus 17.

221. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt

TELEFON SZÁM: Kiadóhivatal 8-53, Szerkesztőség 5-10

Előfizetési ár negyedévre 135 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt

Hirdetési hivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Leibach-palota)

Örszempolitika

Azt írta a minap a Bácsme gyei Napló, hogy a Német Pártnak a kormánnyal való tárgyalásai során megállapodás történt arra nézve, hogy a Német Pártnak két tagja részt vesz a tényleges kormányzásban, az egyik a belügyminiszteriumban, a másik a közoktatásügyi miniszteriumban lesz államtitkár.

El nem hanyagolva figyelemmel tekintünk a Német Párt működésére. Tudjuk, sorsuk a sorsunk, küzdelmük a küzdelmünk, nekünk is át kell vergődnünk a tapogatózások, első elindulások, első balsikerek utvesztőin, amíg a helyes irányba terelődik küzdelmünk. A mi helyzetünk még nehezebb, mert ez a nemzetek a kisebbségi élet első generációja, a szívósságot, kitartást, ernyedtelenséget, lelkességet nem tanulhattunk még az előtűnik jártaktól, tradíciók, példák, elődök nem segítenek át problémáinkon, nekünk az uttörőknek, az első generációnak, magunknak kell megalkotni harcmodorunkat, nekünk kell kiválogatni a küzdelem eszközeit, nekünk kell összeállítani a programot, mely megjelöli a küzdelem célját, tartalmát és irányát. A Német Párt nem ujonc a kisebbségi harcokban. A most küzdő harcoknak elődei is küzdő harcok voltak. A Magyar Párt passzivitásban maradt s a Német Pártnak nyolc képviselő tagja van — van-e jobb bizonyíték a mi nehezebb helyzetünk, súlyosabb tennivalóink dokumentálására.

De ez csak az egyik oka annak, hogy a magyarság helyzete súlyosabb, mint a németeké. Velünk szemben a bizalmatlanság is nagyobb s a türelmetlenség is bántóbb, mint a németek ellen. Az itteni németiség ezer kilométer távolságra él Németországtól, az itteni magyarság pedig a magyar határ mentén. Aki nem a cselekedetekből, hanem a lélek megnyilatkozásaiból, hanem a földrajzi elhelyezkedésből ítél, könnyen talál gyuananyagot a békétlenség tüzeinek élesztésére.

De a Német Párt — ha vállán kevesebb teherrel, tarsolyában több tapasztalattal s a háta mögött több eredménnyel is — mégis csak a kisebbségek útját járja s ma németiség politikai működése festi meg számunkra azt a Vorbild-et, ami a magyarságot politikai küzdelmében vezetni — vagy elriasztani fogja.

Az örszem politika, amire most a németek rátérni készülnek, lehet hasznos, de lehet végzetes is. Ha az uralmat gyakorló kormánnyal a kisebbségi párt megegyezést létesít, mely lényeges előrehaladást jelent a kisebbségekre

nézve, mely intézményesen biztosítja az államrend keretein belül kielégíthető igényeiket, fölmerülhet annak szüksége, hogy a vállalt kötelezettség lelkiismeretes s őszinte szándéku teljesítésének biztosítására személyi garanciákat nyújtsanak. Ebben az esetben jogosult lehet az örszempolitika, mert elért eredményeket, kiharcolt vívmányokat biztosít.

De a mindenkor uralom — hol nincs erre példa? — ugyis folytathat örszempolitikát, hogy a vele szemben álló küzdőknek hivatali méltóságot ad s ezzel kiemeli őket a küzdelemből. Ha államhivatalokat kapnak a vezérek, ve-

zetők nélkül marad a tömeg. Megnyilatkozásában ez is örszempolitika, de ez a politika csak azokon a személyeken segít, akik hivatalhoz jutnak.

Nem a hivatal a fontos, hanem a hatáskör. Ha egy nemzetiségi politikus államtitkár lesz s megbízzák őt a gubacsbeváltó hivatal fölötti ellenőrzéssel, nem lesz belőle semmi haszna a nemzeti-ségi küzdelemnek. Azt, hogy a nemzetiségi államtitkárok kinevezése eredményt jelent-e, csak akkor lehet eldönteni, ha ismerni fogjuk azt a hatáskört, amit a nemzetiségi államtitkárok a valóságban be fognak tölteni.

A kormány erélyes intézkedésekre készül a macedon fölkelők ellen

A helpolitika hírei

Beogradból jelentik: A parlamenti szünet csendjében főképpen külpolitikai vonatkozású kérdések foglalkoztatják a beogradi politikai köröket. elsősorban a német jóvátételi szállítások beszüntetése, amelynek az ország gazdasági helyzetére súlyos hatása lehet. A csütörtöki minisztertanács is foglalkozott ezzel a kérdéssel, azonban ismét előadódott a döntés, amellyel egyelőre úgy látszik még várni akar a kormány, amíg a szövetséges kormányokkal együttes akcióban nem állapodik meg.

A minisztertanács ülése

A minisztertanács csütörtök délután 4 órától este 9-ig ülést tartott, amelyen elsősorban a kiviteli váncok leszállítását határozták el, amit más helyen részletesen ismertettünk. Ezután elhatározta a minisztertanács, hogy a külügyminisztérium, az igazságügyminisztérium és a pénzügyminisztérium egy-egy magasabb-rangú tisztviselőt delegál abba a bizottságba, amely a Délivasutat állami kezelésbe fogja átvenni, aminek legkésőbb október 8-ig kell megtörténnie. A Délivasut tudvalevőleg eddig magánosok kezén lévő részvénytársaság volt, most pedig az Államvasutak mintájára állami kezelésbe kerül.

Elhatározta még a minisztertanács, hogy a zagrebi encharisztikus kongresszuson, amelyen mintegy 40.000 ember fog résztvenni, dr. Janics kultuszminiszter személyesen résztvesz.

Ezután az aktuális külpolitikai kérdésekről referált Jankovics Velizar a miniszterelnök helyettese és felolvasta mindazokat a táviratokat, amelyeket a kormány a német jóvátételi szállítások beszüntetése ügyében eddig váltott. Kormánykörökben nem hiszik, hogy az új német kormánynak olyan értelmű nyilatkozatában, amely szerint a szállítások szünetelése csak rövid ideig fog tartani, bizni lehetne.

Radics külföldi akciója

A horvát blokk körében olyan híreket terjesztenek néhány nap óta,

hogy az ősz elejére egy erélyes külföldi akció várható, amelynek a Radics-pártra nézve nagy jelentősége lesz. Beogradi politikai körökben ezeket a híreket tendenciózusoknak tekintik, mert ez a külföldi akció már Radics külföldi utazásával megkezdődött és jelenleg folyamatban van, a blokk úgy látszik, csak az eredményeket várja az őszre. Zagrebi hírek szerint a Radics-párt egyik képviselője a legközelebbi napokban külföldre utazik, ugyan-csak fontos tárgyalások folytatása céljából.

Az olaszok által lefoglalt jugoszláv hajó sorsa

Jelentették már, hogy az olaszok a triesti kikötőben lefoglalták az S. H. S. királyság tulajdonát képező Vulkán nevű hajót, amely állítólag hadianyagokat szállított. Beogradban — amint ismeretes — megcáfolták, hogy a hajón hadianyag lett volna. Ezzel szemben azonban újabb triesti jelentések arról adnak hírt, hogy az olasz hatóságok által lefoglalt hajón egymillió fegyver, három-ezer gépfegyver és huszonhárom hegyiuti szállítmány volt felhalmozva. Ez a hadianyag állítólag az olasz hadikészlet likvidálásából származik, amelyet olasz vállalatok Jugoszláviának adtak el. A külügyminisztériumban ezzel szemben cáfolják, hogy a Vulkán hadianyagot szállított volna.

Erélyes intézkedések

a macedon fölkelők ellen

A »Bácsme gyei Napló« munkatársának alkalmá volt beszélgetést folytatni egy macedonai politikus-sal, aki elmondotta, hogy Alexandrov Todor felkelő vezér azért tud Macedóniában mind több eredményt elérni, mert a jelenlegi kormányzat hibái miatt Macedóniában állandóan növekszik az elégedetlenek száma. A macedoniai közigazgatás ugyanis elképzelhetetlenül rossz, mert a kormány Macedóniába küldte a legrosszabb tisztviselőket.

A kormány egyébként az utolsó napokban ismételtén foglalkozott a

macedon helyzettel és elhatározta, hogy a leghigorubb rendszérbályokkal fog fellépni a macedon felkelőkkel szemben, hogy végre rendet teremtsen Macedóniában. Ezzel az elhatározással kapcsolatban sokat beszélnek Beogradban a Narodna Obrana-nak egy külsőben álló macedonai akciójáról is.

A szerbiai községi választások esélgei

Ugy Beogradban, mint egész Szerbiában és Montenegróban nagyon erős agitáció folyik a vasárnap megtartandó községi választásokra. Beogradban már biztosítva van a radikálisok győzelme és a Délszerbiából, valamint Montenegróból érkező jelentések szerint is valószínű az ellenzéki listák bukása. Davidovics Ljuba, a demokrata klub elnöke ismételtén tiltakozott a belügyminiszternél a választási terror miatt, amit a szerbiai rendőrhatalóságok a demokrata-jelöltek ellen — Davidovics szerint — hatalmas erővel fejtenek ki mindenütt.

Panasszal fordulnak a székelyek a Népszövetséghez

Tiltakoznak a székely községek ingatlanainak elkobzása ellen

Brassóból jelentik: A csikme gyei volt székely határvérezredek alkotó községek lakosságától a bukaresti Comitetul Agrar az idei év elején elkobozta a volt határvérezredek „Ruházati alap“-ját, amely a határvérezrendszer megszűnése óta „Magánjavok“ néven a székely lakosság tulajdonában állott. Az elkommunizált ingó- és ingatlan vagyoneért semmiféle ellenszolgáltatást nem adott az agrár-bizottság, amely kisajátítási ügyekben döntésre egyáltalán nem is jogosult fórum. A Magánjavakra jogosult székely családok a törvénytelen intézkedés el-lensúlyozására közgyűlést hívtak össze augusztus 12-ikére a csikszere dai Vigadóba. A Magánjavok igazgatótanácsa a közgyűlést szabályszerűen bejelentette a rendőrségnek, amely a gyűlés megtartását engedélyezte is. Ennek ellenére sem volt azonban a közgyűlés megtartható, mert a földművelésügyi miniszter közbelépett és utasította Dimitrescu csikme gyei gazdasági tanácsost, hogy az állam tulajdonában lévő Vigadót ne engedje át a gyűlés céljaira és zárassa le a terem ajtaját. A nagyszámú összegyűlt székelyek — akikkel csak az utolsó percben közölték ezt az intézkedést — erre egy másik teremben akarták megtartani a gyűlést, amihez azonban a rendőrség nem járult hozzá, azzal a kifogással, hogy a gyűlés engedélyezése kifejezetten a Vigadó termé-re szólt.

A miniszter intézkedése általános elkeseredést vált a székelység között és a Magánjavakra jogosult csiki családok képviselői elhatározta, hogy a közgyűlést most már csak azért is megtartja, még pedig szeptember 12-ikén a csikszere dai Európa-szálló nagytermében. Az egy hónap múlva megtartandó közgyűlésen az igazgatótanács benyújtja azt a passztervezetet, amelyet a genfi Népszövetséghez adnak majd be a székelyek, tiltakozásképpen a székely falvak javainak jogtalan és erőszakos kisajátítása ellen.

Egész napos oktatás lesz a suboticei iskolákban

Uj épületek az elemi iskolák elhelyezésére

A suboticei elemi iskolák elhelyezésére vonatkozólag sikerült a városnak és a tanfelügyelőségnek kedvező megoldást találni. Ismeretes, hogy ezideig milyen súlyos nehézségeket okozott a tanteremhiány, aminek következtében a legtöbb suboticei iskolában csak félnapos tanítás folyt az elmúlt tanévben, ami pedagógiai szempontokból nagyon hátrányos volt.

A tanügyi hatóságok minden segítő szándéka eddig meddőnek bizonyult, mivel a város mai anyagi helyzetében nem is lehet új iskolák építésére gondolni. Most azonban végre sikerült kedvező megoldást találni, oly módon, hogy a jövő tanévre a város egy új épületet bozsát elemi iskola céljára és rendelkezésére, amelyben eddig katonai hivatalok voltak elhelyezve és így mintegy tizenkét új tanterem fog rendelkezésre állni. Ezenkívül az eddigi trachomás-iskolát áthelyezik az új trachomás-otthonba, ami által felszabadul a Mlaka-iskola is, amelynek termét fertőtleníti és rendbehozzák, végül a suboticei óvodák helyiségeinek a felét ugyancsak az elemi iskolák részére letöltik, úgy, hogy ösztől kezdve már elegendő számú tanterem fog az elemi iskolák céljára rendelkezésre állni.

Az új tanévben már az egész napos oktatásra térnek vissza a suboticei elemi iskolákban, amitől tanulmányi szempontból sok előnyt várnak.

A suboticei tanfelügyelőség hatáskörébe tartozó tanyai iskolák közül azt az elemi iskolát, amelyben a legkevesebb gyermek iratkozik be, megszüntetik. Egyes tanyákon, ahol eddig főképp gazdasági cselédek gyermekei látogatták az iskolát, most nagyon megcsappant ezeknek a tanköteleseknek a száma, miután egyes birtokokat a dobrovoljacok között osztották fel. A megszüntet-

tett tanyai iskolát le fogják bontani és az épület anyagát átszállítják arra a tanyavidékre, ahol a legtöbb dobrovoljac van és ott új iskolát építenek a dobrovoljacok gyermekei számára. Ez az átépítés 70.000 dinárba fog kerülni.

A suboticei elemi iskolák tatarozása és rendbehozása serényen folyik. A beiratások szeptember 1-én, 3-án és 4-én lesznek, a rendes tanítás pedig szeptember 6-án kezdődik

a suboticei elemi iskolákban. Most osztják be az iskolák köréit. Ez a beosztás az új iskolaépületek következtében a tavalytól lényegesen el fog térni. Így új, megfelelőbb otthonban nyer elhelyezést a központi magyar elemi iskola is, amely eddig a Galamb-iskolában volt. A központi magyar elemiben is egész napos tanítás lesz az új tanévben a tavalyi rendszertelen és káros fél-napos tanítás helyett.

A Habsburgok és a forradalom

— Wölling Lipót följegyzéseinek befejezése —

Wölling Lipót »Az utolsó Habsburgok« című följegyzéseit a következő fejezettel fejezi be:

Habsburgok és Capelingok
Habsburgnak neveznek, de ez csak gútkette az ivergen, amelynek tartalma Bourbon. Tizenhatból tizenöt rész Bourbon-vér van az eremben: a francia Bourbonok, a szi-cilliai Bourbonok, a spanyol Bourbonok vére. A családfám Páris és Madrid felé mutat és még Nápoly és Párma felé. A Habsburgok és Bourbonok évszázadokon keresztül hadakoztak egymással az európai uralomért, de a háborúk szünetében mindig házasságokat kötöttek egymás közt. Habsburg-lányok vonultak be a Louvre-ba, Bourbon-lányok az Escorial-ba, úgy, hogy a tizenkilencedik század már keresztül-kasul volt szöve Habsburg-Bourbon-házasságokkal. A francia hercegnisasszonyok aztán úgy érezték magukat a szigorú Habsburg-udvarnál, mint Valois Erzsébet a komény II. Fülöp udvarában. »Don Carlos«-ban, a Habsburg-dramák címe királyában finom történelmi megérzéssel van ez a viszony megfestve. A tizenkilencedik században persze már a Bourbon-lányok, akik a madridi, nápolyi és párizsi kieri-kális udvarokból származtak át Bécsbe, maguk is a szigorú spanyol szertartások közt nevelkedtek, s ekkor már Bécs se volt a Ferdinándok régi spiszbürgeres kedélytelen

és komor székvárosa.

A Bourbon-ház hosszú időközön át pompásan virágzó család volt, erősen kialakult jellemvonásokkal. A Bourbonokban érte el az új idők abszolút királysága a tökéletesség fokát. XIV. Lajos, aki magáról azt mondta, hogy ő az állam, volt az ujkori királyság megtestesítője. Mintaképe lett minden királyoknak, akik utána következtek és példája még ma se szűnt meg hatást tenni. A szerep, amelyet udvarában, országában, kifelé való hatásban játszott, még ma is minden király álmainak vágya.

A legfelvilágosultabb nép fölött uralkodván, a Bourbonoknak jutott az a szerep, hogy a veszélyben forgó királyságnak ugyszólván elővédjei legyenek. A forradalom hullámai legelsőbben az ő trónjukat árasztották el. Az ő maguktartása a forradalommal szemben szimbólikus jelentőségű volt. Ők döntötték el, hogy ellentállani kell-e, vagy engedni. Minden szó, amit XVI. Lajos bírái előtt kiejtett, minden gesztus, amit Mária Antoinette tett, döntő volt még meg se született királyi ivadékok sorsára. XVI. Lajos utódai lettek azután azok a királyok, akiknek leginkább a vérükbe ment a forradalom emléke, ez a nagy lelki megrázkódás. Az a mondás kelt szárnyra, hogy a Bourbonok semmit se tanultak és semmit se felejtettek. Ha csak annyi volna igaz, hogy

semmit se felejtettek, már akkor is éppen ezért tanultak volna egynemelyest. S nem is lehet eltagadni, hogy a forradalmat érezték minden tagjukban, s jobban tudták, hogy mi az a forradalom, mint Európa bármely más uralkodója. A felvilágosodott XVIII. Lajos például, ha véletlenül I. Ferenc József helyére kerül, nagyon jó uralkodó lett volna a birodalom számára.

A Bourbonokban a királyságot élet-halálra megtámadták. És a Bourbonok, bárhova kerülnek is, életre-halálra küzdenek a forradalom ellen. A Bourbonok Párisban is, Madridban is, Nápolyban is többször állottak szemben a forradalommal és félték tőle, mint a haláltól. Egy Bourbon gyakrabban álmódja a nehéz királyalmot a guillotintról, mint bármely más király a világon. És buzgóbban is olvassák a francia forradalom történetét, mint bárki más. Kofferjök mindig be van pakolva, mindig készen állnak a menekülésre és mindig remegnek, hogy futás közben elfogják őket. Erre az alkalomra mindig készen tartanak néhány méltóságos frázist. Félelmök a forradalomtól egész a hisztériáig megy, s ez meg nem érdemelt rossz hírt szerzett nekik. Mert alapiában mégis egy kimondottan bátor fajta, az asszonyalk természetesen még bátrabbak, mint a férfiak. A hős asszony típusa nagyon gyakori náluk. Berry hercegnője, az én dédanyám, viselős volt, amikor betört Franciaországba és Lajos Fülöp csapatainak fogságába esett.

Mária Antoinette és Zita

Berry hercegnőből sok vonás maradt meg dédunokájában Zita királynéban, Ausztria volt császárnéjában, akinek szerepe némileg hasonlít egy Habsburg-lányéhoz: Mária Antoinette-éhez. Mind a kettő XVI. Lajos habsburgi felesége és IV. Károly bourboni felesége igen jelentős személyiség, talán inkább még, mint a férfiek volt. Egyik se kedvelt a nép szemében, mert mindkettőt az alacsonyabb népek háboru idején árulással vádolták. Mind a kettő nehéz időkben, súlyos pillana-

Fehérruhás lány a lilimokkal

Írta: Losonczy Zoltán

Az első ismerősöm, akivel newyorki látogatásom alatt találkoztam, Flóry, a festő, volt. Elvitt a lakására, megmutatta a képeit, külön felhívta a figyelmemet egy nagyobb vászonra, amelyről a szentek halotti fagyosságával mosolygott egy lilimot tartó leány reán, azután a tilos pálinkásüveg mellett elmondta ezt a történetet:

A múlt hónapban a tengert festettem és Hartvigban, a régi Halász-házban ütöttem tanyát. Kis szobát béreltem, de nem lakott még a házban egyetlen nyári vendég sem s az udvarias fogadóné felajánlotta a mellettem lévő erkélyes szobát is. Dolgozzak ott, amíg el nem foglalják. Két hétig tartott ez az úri élet. Mézesheteim a szép és szörnyű tengerrel.

Sokat dolgoztam. A szobámba mind több vázlat került. Megszaporodott a társasága a lilimok, fehér leány képének, amelyet otthonról hoztam magammal. Vilma képmása volt ez, a szegény, szegény, régen haladó menyasszonyomé, aki úgy kívánta, hogy a képet, a mit róla festettem, Hartvigba is magammal vigyem.

Egy reggel korán kopogtatott be hozzám a fogadóné.

— Uracsám, édesem, át kell kölöznie a szobájába. Miss Inéz sürgönyözött, a hajógyári kapitány leánya. Tavaly is itt lakott az erkélyes szobában és most minden percen megérkezhetik.

Sietve átvittük a holmimat a kis szobába, csupán néhány befejezett, nagyobb képeimet hagytam kényelmes otthonom falán arra az időre, amíg ittaradok. Bizonyára szívesen látja miss Inéz is, hogy a szobája megszépült. Egy kis lelklismeretfurdalással gondol-

tam rá később, hogy a Vilma lilimok képét se hoztam át magammal, de akkorra az új vendég már megérkezett.

Igen, megérkezett és egy óra múlva már láttam, amint egy félelmetesen nagy farkaskutyával kivonult a Halász-házból a kikötő felé. Miss Inéz délceg volt és olyan büszkén lépdelt, mint egy régi spanyol királynő, a haja kéklő fekete, hófehér arca pedig olyan merev, hogy már szinte haragos. De megzavarta ezt a komor összhangot, hogy a miss olyan fiatal volt, mint akkor a friss reggel és a mord farkaskutyát se lehetett komolyan venni, amikor a nyakán gyöngyöden rózsaszínű szalagsokrot viselt.

Azután a parti homokban találkoztam miss Inézzel. Szerencsére csak későn vettem észre és nem hagyta mingyárt abba a játékát. A kutyával, a homokkal, a szélel, az egész aranyító tengerparti jókedvével folyt ez a játék. Miss Inéz, akinek a fekete haja most vörös fényben lobogott, ezáltal nem volt spanyol királynő. Kigyózva hempergett a homokban és csillogott a foga, amikor rövid, kis kacagással átölelte a részegen futkározó kutyája nyakát.

Engem akkor méltatott először egy pillantásra, amikor egy alkonyatkor esőnokon jöttem haza a szigetről. Egy kikötött csónakban ült és mozdulatlanul feledkezett bele a messziségbe. Hófehér csipkekendő volt rávetve, mint egy palást, az arca még fehérebb, mint máskor. Olyan volt, mint egy szent. De a hogy a nagy némaságban hosszan, csendesén rámnézett, a szent szemében, jaj, milyen földi tüzeket gyújtott a lemenő nap.

Mit mondjak, megbolondított miss Inéz. Már a tengert se láttam tőle és kétségbeesve gondoltam a közledő napra, amikor el kell utaznom, anélkül,

hogy beszélhettem volna vele. Már pedig a közledésre semmi remény sem mutatkozott. A fogadóné megmondta, hogy miss Inéz senkivel sem érintkezik, amikor itt van.

Azon az estén is, amikor váratlanul olyan szörnyű lett a kedves tenger, emiatt gyöttrődtem az ágyamban. Ott, közvetlenül az erkélyes szoba mellett, ahol most miss Inéz léleklizik. Kinn, a vihar után, félelmetesen hallgatott a tenger, de néha mintha távoli jajkiáltást hozott volna be az ablakon a szél. Végre el akartam oltani a lámpát, amikor hirtelen kinyílt az ajtó és beronant a szobámba miss Inéz. Ingen volt, a haja kibontva, úgy, ahogy az ágyából kikelt. Egyenesen hozzám, az ágyamhoz, két karjával szorosan átfogott és mellemhez szoritotta a fejét. Levetkőzött, ebben az örületes közelségben, Istenem, még csak rá gondolni is megörjítő lett volna máskor. Most azonban miss Inéz arca halálos rémület volt, a meztelen karja a vízbefuló, aki belém kapaszkodik az életért.

Percek teltek el így, amíg megnyugtattam, a fejét úgy simogattam, mint egy beteg gyereket, az anyja voltami neki, aki betakartam a testét a plédemmel és becéző szavakkal borogattam a lázas homlokát.

— Mi történt? Mondja, miben lehetek segítségére?

— A kép, — mondta nagysokára — az a fehérruhás leány a lilimokkal, a hogy az ágyban fekve néztem, mint minden este, ma egyszerre visszaneztem rá. Nézett, azután a mosolya olyan lett, mint egy halotté. Igen. Az a leány ott a képen előttem meghalt. Most már halott volt a szeme és még mindig engem nézett és én éreztem, hogy a szoba tele van azzal a rettenetes virágszaggal, amelyről egyszer egy ravatal

mellett elájultam... Nem tudom, hogy jutottam ide, magához. De az Istenre kérem, ne üzzön el.

Ne üzzem el! Megrendültem is végtelenül boldog voltam. Amikor miss Inéznek el kellett fordulnia, hogy felöltözhessen, amikor áthoztam a ruháit és nekem kellett elfordulni, amíg magára ölti, a kimerült gyermek-alvásra a karosszékemben, amikor már világosodni kezdett kinn, mind olyan kedves és boldogságos volt. A legboldogabb óráj voltak életemnek.

Másnap reggel kikísértem a vasúti állomáshoz. Soha sem jön többé a Halász-házba, — mondta — de tőlem nem búcsuzott örökre. A viszontlátásra ott!

Mikor boldogan elkábultva visszaérkeztem a Halász-házba, expressz-levelet várt rám. »Nincs számomra gyógyulás. Meghalok ma éjjel, hogy ne fojtson meg lassan a betegség s hogy ne álljak a Te életednek útjába«. Ennyi volt az egész. Vilma írta, szegény menyasszonyom, akinek a képe éjjel Inézt elküldte hozzám. Azon az éjjelen, amikor meghalt...

*

Flóry, a festő, most egy kis szünetet tartott elbeszélésében, azután megkérdezte tőlem:

— Mondd, kérlek, te ezután elvettted volna miss Inézt, vagy sem?

— El.

— Látod, én nem vehettem el. Az újságban, ahova ezt a mesét a kollektív kiállításom alkalmából betétem, még mindig nőtlen vagyok. A reklám így jobban hat. Majd meglátod, hogy özönlének majd az emberek, hogy láthassák a »Fehérruhás leányt a lilimokkal«. Babonából senki sem meri majd megvenni, de el fognak kelni az összes tengeri képek, meg a többi, régen beverő vásznak, mind. Mind, barátom.

lokban kitartásra buzdította a férjét. Mind a kettő királynő marad még akkor is, amikor a trón menthetetlenül elveszettnek látszik.

»Versaillesben csak egyetlen férfit volt: a királyné« mondhatta Mirabeau minden nagyobb tulás nélkül. *Voltak napok, amikor Schönbrunnban Zita volt az egyetlen férfi.*

Mind a kettőben: Mária Antoinette-ben és Zitában volt egy közös vonás, amelyre hódolattal tekint az egész világ: az anya.

Vannak persze eltérő vonásaik is. Mária Antoinette érdekes jelenség volt, fejedelmi. Zita egyszerű, csönvés és zárkózott. Mária Antoinette szeretkező természet volt. Zita szigorú. Mária Antoinette életet öntött az egész udvarban, míg Zita elvonult a nagy nyilvánosság és a szereplés elől. Persze a vidám és gavalér tizenkilencedik században még egy Habsburg-nőnek is könnyebb sorsa volt főképp Versaillesben, mint egy Bourbon-nőnek a huszadik században Bécsben.

Mindenestre áll az, hogy unokanővérem, akit csak mint csudásan bájos kétesztendő babácskát láttam és ismertem, hatalmas és tiszteletet gerjesztő egyéniséggé fejlődött. Lehet, hogy nem mindig és nem mindenben volt szerencsés keze. De nagy fénylő fekete szemével könnyen farkasszem nézett királynősorsával. És a Gréve-féren is bátor maradt volna, ha odaviszi a végzet. Hiszen Bourbon.

Letartóztatták De Valerát

az ir köztársasági mozgalom vezetőjét

Londonból jelentik: Az ir köztársasági mozgalom vezetőjét, De Valerát, aki országban nagy agitációt fejtett ki az angol uralom ellen, szerdán letartóztatták.

De Valera egyik ir városban éppen gyűlést tartott, amikor megjelent az angol katonaság és rendőrség, hogy letartóztassa. A gyűlés hallgatói körülfogták az emelvényt és tüzetni kezdtek a katonaságra, amely szuronyrohammal szétzörta a tömeget és De Valerát, aki sértelesen maradt — elfogta. Az összeütközésnek több halottja és sebesültje volt.

Mint a Temps jelenti, az angol kormány addig nem hajlandó De Valerát szabadon bocsájtani, míg a köztársasági mozgalom vezetői nem szüntetik be agitációjukat a mai ir rendszer ellen. De Valerát az egyik angol börtönben helyezték el, de nem emelnek ellene vádat, csupán internálni fogják, remélvén, hogy nélküle a köztársasági mozgalom rövidesen összeomlik.

A budavári Mátyás-templomkiengesztelése

Nemes püspök főpásztori rosszalásban részesült

Ismeretes az a kínos affér, amelyet a budavári Mátyás templomban készült filmfelvétel okozott. A katolikus templomnak egy filmfelvétellel való profanizálása magyar egyházi körökben kínos hatást keltett és Csernoch János hercegprímás az ügyben maga vezetett szigorú vizsgálatot.

A vizsgálat eredményeképpen — mint Budapestről jelentik — Csernoch hercegprímás megállapította, hogy a Corvin-filmgyár a templomi filmfelvételt az egyházi hatóság tudtával készítette, amit egy tudott kieszközölni, hogy a vállalkozás mögött a keresztény Ergon állott, amelynek vezetője tudvalevőleg Eckhardt Tibor fajvédő képviselő.

A budavári Mátyás-templom főoltáránál rendezett filmfelvétel alatt — a vizsgálat szerint — a papot játszó színész nem szinpadri ruhát viselt, hanem a templomban levő papi köntöst vette fel és a templom profanizálását — amely

rendőri segédlettel történt — még tetézte az, hogy a filmfelvételhez közönséget is beengedtek a templomba és ez a zártkörű közönség főképpen Nádossy országos főkapitány társaságából állt, a melyben helyet foglalt báró Hatvany Lili is.

Leszállították a kiviteli vámokat

A minisztertanács az export növeléséért

Beogradból jelentik: Az új kereskedelmi miniszter hivatalbalépése után azonnal kijelentette, hogy első feladatának a kivitel fokozását tekinti és ennek érdekében le fogja szállítani a kiviteli vámokat és egy új vámtarifát kidolgozásával lehetővé fogja tenni az export fejlesztését, mert csak így konszolidálható az ország gazdasági élete és stabilizálható a valuta.

Dr. Kojics kereskedelmi miniszter meg is kezdte programja kerestülvitelét és a szerdai minisztertanács előzetes tanácskozása után, a csütörtök esti minisztertanács már ki is dolgozta az új kiviteli vámtarifát, amelyben a legtöbb kiviteli vámot tetemesen leszállították, sőt több cikknek a kivitelét teljesen szabadú tették. Az

A templomi filmfelvétel miatt Csernoch hercegprímás a budavári Mátyás-templom megengesztelésül engesztelő szentmiseáldozatot mutatott be, a filmfelvétel megtörténteért felelős Nemes János címzetes püspököt pedig főpásztori rosszalásban és megrovásban részesítette.

új kiviteli vámok 100 kilogrammonként a következők:

Buza 30 dinár, buzaliszt 25, tengeri 20, rozs 30, árpa 20, zab 10, bab 50, dara 20, szárított szilva 3, élősértés darabonként 300, vágott sertés 150, friss és besózott hus 80, friss zsír és szalonna 300, élő szárnyas 150, vágott szárnyas 100 dinár.

Szabadú tették a korpát, burgonyát, friss szilvát, hagymát és számadár kivitelét, a vágott szarvasmarha kivitelének a vámját pedig ugyanannyiban állapították meg, mint amennyi eddig az élő szarvasmarha vámjá volt.

Elhatározta még a minisztertanács, hogy a kivitel előmozdítása érdekében külföldről 3000 vagon fog kölcsön szerezni, a szállítások zavartalanabb és könnyebb lebonyolítása céljából.

Baldwin helyzete megrendült

A konzervatív párt franciabarát csoportja az angol miniszterelnök ellen — A francia kormány bizik Stresemannban

Londonból jelentik: A fenyegető belpolitikai válság Baldwint arra indították, hogy elhalasztván szabadságának megkezdését, a konzervatív párt belső ellentéteit letompítsa. Kedden kihallgatáson jelent meg a kirdlynd, akinek hosszasan beszámolt a külpolitikai helyzetről és a konzervatív párt belső viszályairól. A kihallgatás után tárgyalásokat folytattak a kormány tagjaival az unionista párt helyzetéről, amelyeken a főmerült ellentéteket igyekeztek áthidalni.

Baldwinnal, aki egyébként Londonban várja be a francia kormány választát, az angol közvélemény is elégedetlen. Az angol jegyzék francia fogadtatása nagyon elkedvetlenítette Angliát. A Daily Telegraph szükségesnek látja, hogy a brit kormány mérsékelje ridg hangját Franciaországgal szemben.

Franciaországban jó hatást keltett Stresemann beszéde

Mint Párisból jelentik, Stresemann német kancellár beszéde francia politikai körökben jó hatást keltett. Azt remélik, hogy az új kancellár őszintén keresni fogja a megegyezést Franciaországgal. Hivatalos helyen kijelentették, hogy a francia kormány a legnagyobb előzékenységet fogja tanúsítani Stresemann irányában, ha meggyőződik arról, hogy Németország nem akarja más államok segítségével megoldani a jövőteli kérdést.

A francia kormány e héten válaszol az angol jegyzékre

Párisi jelentés szerint a francia kormány úgy határozott, hogy pontonként válaszol az angol jegyzékre. A Reuter-ügynökség úgy tudja, hogy az angol kormány szükségesnek tartja, hogy Poincaré a jegyzékre egy héten belül válaszoljon. Beavatott körökben azt beszélik, hogy a francia válasz valószínűleg nem tartalmaz

lényegbe vágó változást, mert a francia sajtó hangjából kivehető, hogy a francia kormánynak semmi szándéka sincs magatartását megváltoztatni.

A francia válasz megérkezéséig Anglia semmiféle akciót nem indít. Az angol jegyzéket Belgiumban nem fogadták olyan sötéten, mint Franciaországban.

Ujabb jelentések szerint a francia politikai körökben azt tartják az angol javaslatról, hogy tartalma teljes visszautasítást: alapot nyújt a további megvitatásra. Ha Németország fizetőképességét ötven milliárdra becsülik, ebből Anglia részesedése huszonkét százalék. Ebből a huszonkét százalékból Anglia tizenegy milliárdal tartozik részesedést adni az Uniónak. Ezt az összeget, amely három milliárd arany márkát tesz ki, az Unió föltétlen követeli európai adósaitól.

A francia kormány felhivatalosan közölte, hogy az angol jegyzékre Belgium és Franciaország külön fognak válaszolni.

Coolidge elnök az Unió beavatkozásáról

Newyorki jelentés szerint Coolidge elnök a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy Amerika a jövőteli kérdés megoldására csak akkor kezd akciót, ha az európai országok valamennyien fölkerik erre. Amerika nem engedi el franciaolasz tartozásait, sőt elvárja, hogy az adósságokat sürgősen törleszszék egy Franciaország, mint Anglia, amely minden körülmények között tartozik amerikai tartozásait megfizetni.

A Morning Post Coolidge nyilatkozatával kapcsolatban megjegyzi, hogy Anglia egymagában, Amerika segítése nélkül nem lesz elég erős a Franciaország elleni politika folytatására. A Times szerint Európa válságáért az erkölcsi felelősség Amerikát terheli, mert kötelezettségeit nem tartotta be.

Letartóztatták

Radics megszöktetőit

Skrinjar képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kéri

Zagrebi jelentés szerint az ottani rendőrség pontosan kiderítette Radics elutazásának részleteit és megállapította, hogy kik segítették át Radics Istvánt a határon Magyarországra.

A zagrebi rendőrség néhány nappal ezelőtt letartóztatta Sprem Jován katonaszökevényt, aki kihallgatása során elmondotta, hogy július 22-éről 23-ra való éjszaka Vecsenaj Iván földműves házában, Gotalgrab faluban látta Radicsot, akit személyesen ismert, több férfi társaságban. Ot felszólították, hogy vigye Radics utazókosarát Gyékényes állomásra, ő azonban erre nem vállalkozott, amiért azután erősen öszszeszedték.

Vecsenaj Iván kettős-birtokos, a kinek a magyar határ mentén és Magyarországon is van földje, beismerie, hogy gyakran átjárt Magyarországra és Skrinjar jelkés, Radics-párti képviselő megbízásából állandó összeköttetést tartott fenn a magyarországi irredenta szervezetek vezetőivel, akiknek segítségével Skrinjar levelet és újságot küldött az államellenes horvát emigránsoknak. Vecsenaj ellen az a gyanu merült fel, — amit letartóztatása után ő maga is beismerie, — hogy Skrinjar képviselő felszólítására Radics Istvánt és még egy férfit, akinek kilétét nem tudja, — július 22-ikén éjjel Dombaj Pál földműves drnjei házából kocsin a Drávához vitte és a Dráván csónakon átszállította Magyarországra. Augusztus 5-ikén ruhát is vitt Nagykanizsára Radics után és azt neki személyesen adta át a nagykanizsai állomáson.

A rendőrség azt is megállapította, hogy Radicsot Prpic Milán dúsgazdag zagrebi kereskedő vitte augusztus 21-ikén automobilon Drnje Dombaj Pál házába.

Radics határátlépésének elősegítése miatt Dombaj, Antalic, Sesztek, Plavec és Vecsenaj földműveseket letartóztatták és átadták a koprivnicai járásbírósnak. Skrinjar képviselő ellen is megindították az eljárást és Vecsenaj vallomása alapján a parlamenttől kéri fogják a képviselő mentelmi jogának felfüggesztését.

Miért utazott el Radics?

Radics menekülésének előzményeként megállapították, hogy a horvát köztársasági parasztpárt vezére az utóbbi időben merénylettől tartott, mert több ízben is megfenyegették, hogy meg fogják gyilkolni. Arra is figyelmeztették Radicsot, hogy a horvát nacionalista egyesületnek, a Hanaonak tagjai is meg akarják támadni. Végül a parlamentnek mentelmi ügyében hozott határozata is erősen aggasztotta Radicsot, mert letartóztatástól tartott és ekkor határozta el magát, hogy külföldre menekül.

A horvát köztársasági parasztpárt tagjai között, — mint Zagrebből jelentik, — nagy visszatetszést keltett Radics eldovozása, mert azzal vádolták a párt elnökét, hogy nincs bátorsága a mentelmi jog nélkül eddig vallott politikáját folytatni és távozásával a felelősséget pártjának itthonmaradt tagjaira hártotta át.

Az olasz külügyminisztérium nem tárgyal Radicsal

Rómából jelentik: A Secolonak azt a híret, hogy Radics Triestben az olasz kormány képviselőivel tárgyalt, az olasz külügyminisztérium hivatalosan megcáfolja és tendenciózus létesztelésnek minősíti. A cáfolat szerint Radics nem hivatalos személy és így az olasz kormány nem folytathat vele tárgyalásokat.

CIRKUSZ

Nemfész Jankó

Hol volt, hol nem volt, kinek mi köze hozzá, hogy hol volt, élt egyszer egy daruszörű kovácsmester annak a löperenciás tengernek a partján, amely a suboticai korzó járdája mentén ilatozik a köztisztasági alkalmazottak felületességéből — és egyébből — kifolyólag. A kovácsmesternek volt egy János nevű fia, akit a falu szája *Nemfész Jankónak* keresztelt el, mert olyan *chüpcse*, mint ő, kevés akadtt széles ez országban. Nem félt ez a fiatalember égvilágon semmitől és senkitől, legkevésbé tulajdon papájától, aki éppen ezért elhatározta, hogy hosszabb tanulmányuttra küldi fiát, hátha megjuhászodik, mire visszakerül, és megtanulja, mi az a félelem.

— Nesze ez az öt dinár, — mondotta Jankónak, miközben nyakába akasztotta a népmesék kellektárából előkotort pogácsás tarisznyát — add majd oda annak az illetőnek, aki megtanít félni.

Nemfész Jankó megköszönte átoszággal a rendelkezésére bocsátott pogácsákat, kalapja mellé tűzte a zöldszínű bankjegyet, azzal fűyült kutyájának:

— Gyere, Koibász, menjünk világgá, meg kell tanulnom félni.

El is indultak és persze találkoztak a sarki hordárral, (akit Jankó szerecséjére öreganyjának szólított), kapott is a sánta griffmadártól egy csodálatos furulyát, (amibe, ha belefújt, nyomban tudta az összes zürichi kurzusokat), de nem került utjába senki, aki megtanította volna a félelem cudar gyönyörűségének megismerésére.

Pedig akadtak sokan, akik pályáztak az öt dináros jutalomdíjra. Elsőnek egy rőföségéd jelentkezett és éjnek idején fehér lepedőben próbálta megrémüteni Nemfész Jankót. A bátor legény azonban nem hagyta magát, lekent az állítólagos szellemnek két mellport jobbról és kettőt balról, azonkívül bűnvádi feljelentést tett ellene a rendőrségen, mert a konkrét eset kapcsán rájött arra, hogy a rőföségéd rendszeresen lopkodja a raktárból a lepedőket.

Bolyongása során betévedt azután a hóhérhoz, aki a halottaskamrában adott neki éjjeli szállást hét akasztott ember között. Jankó *Eau d'Cologne*-nal kissé leöblögette a hullákat, mert már volt némi szaguk, azután nyugágyat rögtönzött belőlük magának és hajnalhasadásig mélyen aludta az igazak álmát, fejét az egyik kivégzett rablógyilkosnak *nem is keblére* hajtva le.

Már-már azt hitte, hogy sohasem tanul meg félni, amikor eljutott a *Terc-Makk Király* kacsaprolékon forgó várába. Ennek a várnak volt egy elátkozott szobája, amibe senki sem mert este nyolc óra tíz perc után belépni, pedig a király egyetlen — és ráadásul világszép — leányának kezét ígérte annak, aki három éjszakát egymásután az elkabálzott szobában tölt. Nemfész Jankó nem lett volna méltó nevére, ha nem kvártélyozta volna be magát rögtön a kacsaprolékon forgó szobában. Itt azután valóban háborzongató dolgok estek meg vele. Első éjjel boszorkányok jelentek meg szobájában, akik táncra kérték. Jankó nem lejt meg fölük, hanem kijelentette, hogy szívesen teljesíti kívánságukat, azonban unja már a valcert s a többi tégi táncot s csak shimnyzni hajlandó. A boszorkányok szegyelették magukat, hogy nem ismerik ezt a divatos táncot és elpárologtak, a bátor legény pedig nyugodtan alhatott reggelig. Másnap éjjel kilenc lábszárcsont és kilenc halálfej potyogott le a mennyezetről szobájába. *Ahogy' ez Jankót izgatta!* Nyomban nekifutott és klesztergályozta a lábszárcsontokat kuglibábukká, a koponyákat pedig golyókká és a szép teke-készletet másnap eladta a Kertész Tódor-cég utazójának. Az utolsó éjszakán azután hat fekete ember behozott a szobába egy *ész* embert testhezálló koporsóban. *Nemfész Jankó* — aki annakidején el-

olvasta ifj. *Leopold Lajos* »A presztizs« című kitünő munkáját s ennek hatása alatt gyenge oldala volt a tekintélyek tisztelete — odalépett a koporsóhoz és lezseren megcibálta az idős tetszhalott harcabszuszát. Mert mondani sem kell, hogy a ravatalon maga a király feküdt élve. Nyomban behívatta az összes hepmestereket és kihirdette előttük, hogy egyetlen leányának keze mostantól kezdve kizárólagossági joggal Nemfész Jankóé, aki hősiessé kiállotta mūdahárom próbát.

Hencidától Boncidáig terjedő lakodalmas készítették elő a királyi udvarban és Nemfész Jankó — akire időközben telekkönyvileg ráíratva a király a fél országot — felült a villamosra, hogy elhozza az esküvőre édesatyját is, a korzói löccénon tülről. Ment-mendegélt vele a villamos, amíg aztán az egyik kitérőnél elküldte magát a kalauz:

— Radonovác!

Baranyában senki nem kap utlevelet

A dárdai főszolgabíró mindenkit megbizhatatlannak tart

Baranya népe újabb panaszt küld: a drávamenti magyar és német anyanyelvű jugoszláv állampolgárok hónapokon keresztül hiába tettek kísérletet arra, hogy — ha szükségük volt rá — utlevélhez jussanak, mert a dárdai főszolgabíró a nemzetiségekhez tartozó lekősök minden utlevél-kérvényét visszautasította.

A kérvényező polgárok községi előjárásuk és jegyzőjük útján nyújtották be kérelmüket, azonban bármilyen kedvező véleményt adott is az előjáróság, *Medákovics* Gjura dárdai főszolgabíró minden esetben visszautasította a kérvényeket, azzal az indokolással, hogy a magyar és német polgárok egytől-

egyig gyanusak és valamennyien megbizhatatlanok.

A *Bácsmegeyi Napló* munkatársa érdeklődött a panasz ügyében a dárdai alispáni hivatalnál, ahol kijelentették, hogy az alispáni hivatal minden állampolgárnak, — nemzetiségre való tekintet nélkül megadja az utlevelet, mert ez mindenkit egyaránt megillet és a kérelmek visszautasítása az alispáni hivatal tudomásán kívül valamelyik alacsonyabb hivatalnál történhetett.

Medákovics Gjura néhány nappal ezelőtt távozott a dárdai főbírói hivatal éléről és így remélhető, hogy most már semmi akadálya sem lesz annak, hogy Baranya lakosai utlevélhez jussanak.

Megsemmisített statáriális ítélet

Halálos ítéletből tizenöt évi fegyház — Tizenöt évi fegyházból vizsgálati fogság — Tárgyalás a suboticai törvényszék en

A suboticai törvényszék 1920. év december 3-án, amikor a rögtönítélő bírói eljárás volt érvényben, rablásért *Pivarsik Márkót* halálbüntetésre ítélte. Az ítéletet kegyelem útján tizenöt évi fegyházbüntetésre változtatták át. Ugyanebből a bűnyüjből kifolyólag a rögtönítélő bíróság *Szegedincev Szvetozárt* tizenkét évi fegyházra ítélte.

A statáriális bíróság előtt az volt a vád ellenük, hogy 1920. év október 22-én felfegyverezve *Vukasín Mladenoviccsal* együtt *Angyelkovics* Szofronától elraboltak 9000 koronát s ugyanakkor elraboltak *Racsmany Rózá*tól 500 korona készpénzt és különböző ruhaneműket.

A statáriális tárgyaláson a vádlottak beismerték, hogy ők valóban elvették *Angyelkovics* Szofronától 9000 koronát és *Racsmany Rózá*tól 500 koronát, de a két nevezettől nem rabolták a pénzt, hanem, mint az akkor fennállott *Narodna Obrana* tagjai, őrszolgálatuk során, lefoglalták a pénzt.

Ezzel a védekezésükkel szemben a rögtönítélő tárgyaláson *Csicsics Vetko*, a *Narodna Obrana* szervezet főnöke eskü alatti vallotta, hogy *Pivarsik Márkó* és *Szegedincev Szvetozár* nem voltak a *Narodna Obrana* tagjai és így ilyen minőségükben nem is foglalhattak le pénzeket.

A *Narodna Obrana* főnökének eskü alatti vallomása alapján ítélte a rögtönítélő bíróság *Pivarsik Márkót* halálra és *Szegedincev Szvetozárt* — fiatal korára való tekintettel, — tizenkét évi fegyházra.

Miután *Pivarsik Márkó* halálítéletét kegyelem útján tizenöt évi fegyházra változtatták, a két elítélt a *mitrovicai* fegyházba került.

Közben az elítéltek szorgalmazták ügyük újrafelvételét. Erre vonatkozólag kérelmet is terjesztettek elő,

új tanut nevezve meg védekezésük igazolására.

A suboticai törvényszék büntetőtanácsa, — a nyári szünet letelte utáni első napon, — augusztus 16-án, csütörtökön tartotta meg a tárgyalást abban a kérdésben, hogy van-e helye az újrafelvételnek.

A tanácsban *Pavlovics István* törvényszéki elnök elnökölt, a tanács tagjai *Vukotics Milán dr.* és *Carevics* törvényszéki bírák voltak.

A vádhatóságot *Marusics Koszta* államügyész, az ügyészség vezetője képviselte. Mint védő *Piskulics Zvonimir dr.* ügyvéd jelent meg.

A tárgyalás megkezdése előtt két feltűzött szuronyu börtönőr bevezette a főtárgyalási terembe a *mitrovicai* fegyházból elhozott két fegyencet, *Pivarsik Márkót* és *Szegedincev Szvetozárt*.

Sápadt mind a kettő, mereven állanak a bírói emelvényen szemben, a vádlottak padja előtt. Foltzott ruha van rajtuk, *Pivarsik* rongyos nadrágja alól spárgával összekötve.

Amikor bevonul a bíróság, a két elítélt még sápadtabbá válik, nem tudják, vissza kell-e menniök a *mitrovicai* fegyházba, évtizedes rabságot kitölteni, vagy enyhül a sorsuk.

A halgatóság között vannak hozzártartozók, akik izgatottan lesik a tárgyalás minden mozzanatát.

Pavlovics István elnök megnyitja a főtárgyalást és elrendeli a lefolytatott vizsgálatiratainak felolvasását.

Ezekből kitűnik, hogy az újrafelvétel kérelemre elrendelt vizsgálat során kihallgatták *Szlavnic Nénad* tanut, aki ekkor eskü alatti azt vallotta, hogy igaz az elítélteknek az a védekezése, hogy ők a kritikus időben tagjai voltak a *Narodna Obrana*-nak.

Ennek a szervezetnek ugyanis volt egy olyan szolgálati rendszabálya, hogy amennyiben valamelyik

idősebb tag a szolgálatban akadályozva volt, *felöltött* idővel helyettesíthette magát.

Az új tanu, *Szlavnic Nénad* a négy alosztályra tagozott *Narodna Obrana* egyik alosztályának főnöke volt és az ő alosztályában teljesítettek őrszolgálatot apjuk helyett *Pivarsik* és *Szegedincev* és amikor a pénzeket lefoglalták, szolgálatban voltak.

A lefoglalt pénzt nem szolgáltaták be felettes hatóságuknak, de azzal védekeznek, hogy ittasak voltak és mire a pénzt be akarták szolgáltatni, letartóztatták őket.

Két eskü alatti vallomás áll szemben egymással, az egyik *Csicsics Vetkő*, aki azt vallotta, hogy az elítéltek nem voltak tagjai a *Narodna Obrana*-nak, a másik *Szlavnic Nénad*, aki szerint tagjai voltak a szervezetnek.

A bíróság, meghallgatva *Marusics Koszta* államügyész és *Piskulics Zvonimir dr.* védő érveit, úgy döntött, hogy a statáriális bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte. A bíróság végzése ellen nincs helye jogorvoslatnak.

A két elítélt alig akarta megérteni, hogy ügyükben mi történt s csak akkor jöttek tudatára ennek, amikor a bíróság kihirdette, hogy nem térnek többé vissza *Mitrovicára* a fegyházba, hanem itt maradnak a suboticai ügyészség fogházában, mint vizsgálati foglyok.

Ez ügyben a főtárgyalást rövidesen meg fogja tartani a suboticai törvényszék.

Hallgass, ha beverik a fejed!

Csendháborításért elítélték a segítségért kiáltó megtámadottakat

Az elmúlt héten Osijeken — mint a *Bácsmegeyi Napló* megírta — az orjunisták éjszaka megtámadták *Sram* Bratoljub városi tanácsost és barátját, *Pavics Józsefet*, a »*Hrvatski List*« felelős szerkesztőjét. Az orjunita felelőtlenek, akik vidám áldomásról voltak hazamenőben, botokkal és boxerekkel véresre verték a két közismert osijekit blokkistát, aztán, — ahogy illik, — elmenekültek, még hozzá olyan gyorsan, hogy a helyszínen megjelenő rendőrség már csak hült helyüket találta. Bár Osijeken se jár mindig eredménytelenség a felelőtlenek kinyomozása, ez egyszer az osijekit rendőrség megemberelte magát és pár napos vizsgálat után kiderítette a támadók egyikét, *Krmpotic Bogdán* tanítót, aki bevallotta, hogy a boxeres éjszakai veredésben ő is résztvevő és arra is emlékszik, hogy megütötte *Sramot* és *Pavics*-et.

A beismerésben levő támadó ügyében a rendőrség kedden ítélkezett, még pedig salamoni bölcseséggel. *Biza Omér* rendőrfogalmazónak, aki a kihallgatást vezette, az volt ugyanis a véleménye, hogy a két blokkista megveretése nem volt egyéb »éjjeli csendháborításnál«, a melyben bűnösök a megtámadottak is, mert a fejbeverést nem türték szóltan megadással, hanem haragosan kiáltoztak és ezzel háborították az éjszakai alvók nyugalmát. Ez alapon úgy *Krmpotic*-et, mint a véresre-vert *Sramot* és *Pavics*-et 50 dinár pénzbírságra, vagy két napi éizárásra ítélte. A salamoni ítélet ellen a két utóbbi felebbezést jelentett be.

FOLTMENTES FEHÉR
TÜKRÖKET
fekete és kék folt nélkül, garancia
mellett készít
„VITRUM“ NOVISAD
Futostri put 84/a. — Üvegcsiszolás.

Határt kell szabni

a győztes államok fegyverkezésének

Az interparlamentáris Unió
a fegyverkezésről

Kopenhágából jelentik: Az interparlamentáris Unió most nyitotta meg új ülését Kopenhágában, ahol elsősorban a fegyverkezés kérdésével, valamint a nemzeti kisebbségek helyzetével foglalkoznak. Az interparlamentáris Unió ülésén valamennyi európai állam részvesz és Magyarországról több ellenzéki képviselő is részt vesz.

Az Unió ülését szerdán nyitották meg. Az első ülésen elsősorban a fegyverkezés kérdését tárgyalták, amely ügyben élénk vita indult meg. Berzeviczy Albert magyar delegált felszólalásában a népszövetségi alapegyezmény végrehajtását követelte. Hangsúlyozta, hogy a legyőzött államok már le vannak fegyverezve és most már a győző államok fegyverkezésének kell határt szabni. A javaslatot Berzeviczy módosításával elfogadták.

Az interparlamentáris Unió legközelebbi ülésén a kisebbségi kérdéssel foglalkozik, amellyel kapcsolatban a magyar kiküldöttek szintén fontos javaslatokat fognak előterjeszteni.

Folytatják az apatini földtagosítást

Apatinból jelentik: A közel-múltban az a hír terjedt el, hogy az apatini földtagosítás végrehajtását ellenző gazdák jogi képviselőjének közbenjárására az igazságügyminisztérium felfüggesztette a tagosítást. Ez a hír azonban, úgy látszik, korainak bizonyult, mert a földtagosítás munkája még mindig változatlanul tovább folyik. Néhány nappal ezelőtt a tagosítást ellenző gazdák nagyobb küldöttsége járt Beogradban az igazságügyminisztériumban, — ezzel szemben most a tagosítás hívei készülnek hasonló akcióra a minisztériumnál a tagosítás foytatása végett. A földtagosítás körül most teljes bizonytalanság uralkodik az apatini gazdák között és egyes gazdák máris huzódoznak földjük megművelésétől, mert attól tartanak, hogy munkájuk kárba vesz.

Fertőzött szódavizzel árasztották el Szuboticát

A suboticiai vasuti vendéglő főpincére feljelentést tett a rendőrségen a „Favorita” szikvizgyár ellen, hogy több mint egy hete büzös és élvezhetetlen szódavizet hoz forgalomba. A rendőri orvos azonnal megvizsgálta a feljelentéshez mellékelt szódát és megállapította, hogy az fertőzött, ihatatlan vízből készült és teljesen büzös, úgy hogy közegészségre veszélyes.

A rendőrség ennek folytán vizsgálatot tart nemcsak a „Favorita” szódagyárban, hanem a többi suboticiai szikvizgyárakban is és a rossz szódavizkészleteket le fogja foglalni, a fertőzött szódaviz forgalomba hozói ellen pedig a leghigorubb fog eljárni.

A fertőzött szódavizet még bakteriológiai vizsgálatnak fogják alávetni, azonban a rendőrség és a rendőrorvos feltevése már elege is az, hogy egyes szikvizgyárak használaton kívül helyezett megfertőzött kutak vizét használták fel a szikviz előállításához, ami által súlyosan vétettek a közegészségügyi rendszabályok ellen.

E. SZÉCSI

„PHILATELIA”

BÉLYECKERESKEDÉS

Subotica (főpostás mellett).

Nagy választék régi valamint új bélyegekből. Választékot gyűjtőknek referenciák címében küldök. Katalógusok Albumok rakárou.

Pérics Marinko többszörös rablógyilkos megszökött a kikindai fogházból

A fogháziörök összejátszottak a rabbal

Kikindáról jelentik: Pérics Marinko többszörös rablógyilkos csütörtökön hajnalban megszökött a kikindai ügyészség fogházából, olyan körülmények között, amelyek arra engednek következtetni, hogy a fogháziörök valamelyike összejátszott a fogollyal és kezére járt kiszabadításában.

Két szökési kísérlet után

A megszökött rablógyilkost múlt év tavaszán tartóztatta le a melenicei csendőrség hosszas nyomozás és regénybe illő bonyodalmas hajszá után. Pérics Marinko, amíg kézre nem került, rettegésben tartotta az egész Bánátot páratlan vakmerőséggel elkövetett gyilkosságaival és rablásaival. Cinkostársaival együtt bezáratották a kikindai ügyészség fogházába, ahol a hetes számú cellába helyezték el. Miután két ízben már szökést kísérelt meg, a fogháziügyész rendelkezése vasraveztek és éjjel-nappal megbilincselve őrizték.

Nyolc rendbeli gyilkosság

A bűnügyi vizsgálat a vádlottak és a tanúk nagy száma miatt csak lassan haladt előre és nemrégiben nyert befejezést az ügyészség vádiratával, amely Péricset és harminchat társát nyolc rendbeli gyilkossággal, harmincöt rendbeli rablással és harminc rendbeli lopással vádolja.

Pérics látszólag nyugodtan várta ügyének főtárgyalását, míg aztán most, a csütörtökre virradó éjjel harmadszor is szökést kísérelt meg, ezúttal eredményesebben, mint az előző alkalmakkor.

A cellától az utcáig

A bilincsekbe vert rab mindenképpel megszabadult bilincseitől, az-

után szétfeszítette cellája, a fogház folyosóra nyíló ablakának vasrácsozatát és a nyíláson át kijutott a folyosóra. A folyosó rácsajtajának tolvárát eltolta, a másik folyosóra került, amelynek ablakai az utcára nyílnak. Itt is megkísérelte szétfeszíteni az ablak vasrácsozatát, ez azonban nem sikerült neki. Erre átment a munkaterembe, amelynek ablakán át leugrott a fogházzal szomszédos gimnázium udvarára, a honnan az utcára menekült.

Abban a pillanatban, amikor Pérics kiugrott a fogház ablakán, arra haladt egy szabómester, aki látta, hogy a fogházból megszökik egy rab. Nyomban a rendőrségre sietett és jelentette az esetet, amire egy rendőrt elküldtek a fogházba, hogy figyelmeztesse a fogház személyzetét a szökésre.

A nyitott bilincs

A fogháziörömester a rendőrségtől értesült a szökésről és a fogháziörökkel együtt egyenesen a hetes számú cellához indultak, ahol már csak hült helyét találták Péricsnek. Akadt azonban érdekesebb lelet is. Pérics bilincsei, amelynek láttára Martinov Alexander fogháziörömester megállapította, hogy a bilincs lakatja nem volt bezárva és így Pérics csak színteg volt megláncolva.

A szolgálattelévő fogháziörrel megállapította a vizsgálat, amelyet dr. Moskovica ügyész vezetett, hogy a szökés idejében aludt.

Az ügyész a leghigorubb vizsgálatot indította meg a fogháziörömester és négy fogháziör ellen, annak a megállapítására, hogy kit terhel a felelősség. A szökés összes körülményeiből ugyanis bizonyosnak látszik, hogy valamelyik fogháziör összejátszott a megszökött rabbal.

HIREK

Ki a bűnös?

Budapesti könyvkiadók nemrég együttes táblázatot adtak ki, amelyben 1914-től 1923-ig felsorakoztatják a magyar könyvpiac kilenc évi könyvtermését. A statisztikák légiója igazolja, hogy a háború kitörésekor és a háború alatt felszaporodott könyvtermés a felére apadt. Tekintélyes könyvkiadók írják, hogy az utódállamok területén több magyar könyv fogy el, mint a mai Magyarországon, ahol a drágaság és inség következtében egyáltalán nem olvasnak. Az öregek már nem vesznek könyvet a kezükbe, a fiatalok meg egyáltalán nem érdeklődnek. Az irodalom haldoklik — konstatalja ijedten és rémülettel a könyvkiadó, a forradalmak, a zürichi károk nem csak az erkölcsöket demoralizálta, megölte, fellátta az irást is. A szavak elvesztették mágikus erejüket, az olvasó kritikuss, az olvasó táradt, az olvasó nem hisz az irodalomban... — így kesereg a profittát sirató könyvkiadó, de egy helyen megtorpan és értetlenül elcsudálkozik. De a fiatalok?... Mi lesz az új nemzedékkel?

A fiatalok elfelejtettek fiatalok lenni. Az iskolák nem tartanak lépést a korral, praktikus élet helyett papiros élettel tömik a buksi fejeket, öregbetűkkel és vadhusba szökött fejlődési lehetőséggel. Mit olvas a mai fiatalember. — ha olvas? Ujhelyi Nándor irodalmi plepetusba bújtatott erotikus malacságait, memódokat és szexuális problémákkal foglalkozó röpiratokat. A klasszikusoknál kéhezett tizenkilenc éves falánkul kóstol az irodalomba és vá-

logatás nélkül. És minden ország-nak meg van a maga Ujhelyje.

A politika mint vad, irtalmatlan tank gázol a gyenge vetésbe, iskola-bezárás, egyetemi csatározások, telekezeti intolerancia, reakció jelzik az egyre magasabbra szökő fokozatokat, mint hőmérőben lázat a higany. Oktalan, ostoba dolog lenne felszámolni a székelyeket és tortálni a veszendő szívek felett. Minden a mélyből és önmagából jön. Ki itt a bűnös? A kontár munkáért kinek a bérebből vonjuk le és kinek a számláját terheljük meg az elővendő reparációkkal? ..

(T.)

Sándor király és Ferdinánd román király meglátogatják Massarykot. Budapesti jelentés szerint Sándor király és Ferdinánd román király augusztus végén meglátogatják Massaryk elnököt, aki a látogatást Bukarestben és Beogradban az ősszel viszonzza. A hírt Beogradból még nem erősítették meg.

Átadták Jugoszláviának a zalaegerszegi jugoszláv internáltakat. Budapesti jelentés szerint Tizenkét jugoszláv internáltat Zalaegerszegről szerdán a határon átadták Jugoszláviának.

Különvonat a novisadi kiállításra. A suboticiai kereskedők és iparosok körében nagy érdeklődés nyilvánul a novisadi országos iparkiállítás iránt. A kiállítás meglátogatására vasárnapra olyan tömegesen jelentkeztek, hogy — a kereskedők és gyárosok egyesületénél történt jelentkezések alapján — augusztus 19-ikén, vasárnap különvonat indul a kiállítás látogatóival Suboticáról.

A magyar kormány visszahívja a beogradi magyar követet. Megirtuk, hogy a magyar kormány elhatározta, hogy a beogradi magyar követet visszahívja. Mint Beogradból jelentik, a beogradi politikai körökben elterjedt az a hír, hogy Kolos magyar követet felmentik állásától és helyére Rudnay külügyminiszteri tisztviselő kerül. Kolos távozását Beogradban különféle kommentárokkal kísérik. Az a vélemény, hogy visszahívása azért történik meg, mert nem tudta a magyar kormány politikáját eredményesen képviselni.

Elítélték, mert Radicsot elítélték. A doljimiholjsci pályaudvaron — mint Osijekről jelentik — néhány szokolista hangosan elítélte Radicsot. A vasuti rendőrség letartóztatta őket és bezáratotta a járásbírószághoz, ahol 14 napi elzárásra ítélték a szokolistákat.

Kommunista lázadás Münsterben. Berlinből jelentik: Münsterben szerdán hater kommunista megtámadta a városházát és azt formálisan megostromolta. A rendőrhivatalnokokat lefegyverezték és többeket súlyosan bántalmaztak. A rendet csak nehezen sikerült helyreállítani.

Senta város közgyűlése. Sentáról jelentik: Senta város kiszélesített tanácsa augusztus hó 22-én tartja rendes havi közgyűlést. A tárgysorozatban több fontos pont szerepel.

Kinevezés a bellyei uradalomban. Osijekről jelentik: A bellyei uradalomhoz tartozó halászatnál Dolinka Vászó halászati főfelügyelőt a halászati központ igazgatójává, Katicics Ilija tisztviselőt pedig a központ pénztárnokává nevezték ki.

Uj magyar lap. Kisközszegről jelentik: Több vagyonos baranyai földbirtokos kezdeményezésére Kisközszegen kétszáz ezer dinár alaptőkével részvénytársaság van alakulóban. A részvénytársaság egy baranyai magyar nyelvű hetilap megindítása végett alakul.

Kiélesedett a helyzet Görögországban. Athénből jelentik: A belpolitikai helyzet veszedelmesen kiélesedett. A katonai párt a hatalom megtartásáért a fegyveres erőszaktól se riad vissza. Ugy hiszik, hogy a szövetségesek katonailag beavatkoznak, hogy a rendet fentartsák.

A novisadi sakkverseny. Novicadról jelentik: A sakkverseny csütörtöki, tizenegyedik fordulóján Poljanec győzött Tennerrel, Czirics—Gribusinnal, Fayer—Rozićcsal, Payer—Todoroviccsal, Sztupan—Magyareviccsal, Furlani—Markoviccsal és Celjak—Kramerrel szemben. A versenyzők állása: Czirics 9 és fél, Singer, Furlani 8 és fél, Kramer 8, Sztupan, Fayer, Celjak 7, Tenner, Rozić 6, Markovic 4 és fél, Todorovic 4, Payer 3, Tamundzics, Magyarevic 2, Gribusin 1 pont.

A kettős birtokosok kérdésének rendezése. Beogradból jelentik: A pénzügyi, belügyi és külügyi minisztériumok kiküldötteiből összeállított bizottság foglalkozott a kettős birtokosok kérdésének rendezésével és erre nézve egy új rendelkezést szövegeztek meg. Ezt a rendelkezést azonban, életbeléptetése előtt még egy szélesebb körű bizottság fogja felülvizsgálni.

Index-tarifa a német vasutakon. Berlinből jelentik: A vasuti index-tarifát szeptember elsején a német vasutakon érvénybeléptetik.

Faludiek meg akarják venni az Unio-színházak részvénytöbbségét. Budapesti jelentik, hogy a Faludifivérek, a Vigszínház volt tulajdonosai tárgyalást kezdtek a Beöthy László igazgatása alatt álló Unio-színházvállalattal a részvénytöbbség megszerzéséért.

— **Sülyed az index-szám Bécsben.** Bécsből jelentik: Az index-szám sülyedése augusztusban folytatódott. Szerdán a megélhetés 3.74 százalék olcsóbbodást mutatott, ami négy százalékos negatív index-számot eredményezett.

— **Tettenért zsebtolvajok.** Novisadról jelentik: Csütörtök reggel a vasúti rendőrség tettenérte Kiss Sándor és Kaisei István zsebtolvajokat, akiket átadott az ügyészségnek.

— **Két osztrák munkás Sopronban agyonlőtt egy rendőrt.** Budapestről jelentik: A soproni vasútállomáson két osztrák munkás egy rendőrt, aki igazoltatni akarta őket, agyonlőtt. A menekülő munkásokat luszárook üldözik.

— **Új telefonközpontot építenek Budapest.** Budapestről jelentik: A harmadik telefonközpont építése rövidesen megkezdődik. Az új épület kilenc emeletes lesz.

— **Elfogott okmánybélyeg tolvaj.** Sentáról jelentik: *Dimitrijevic* Boskó trafikjába csütörtökön beállított egy K. Lajos nevű fiatalkoru, a Jókai uradalom iskolaszolgája és több 160 dináros okmánybélyeget kínált féláron eladásra. Mivel az a gyanu merült föl ellene, hogy a bélyegeket az uradalomból lopta, letartóztatták.

— **Házasság.** Somogyi László okl. gépészmérnök és Bajer Eta a mai napon házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **A budapesti drágaság emelkedése.** Budapestről jelentik, hogy augusztus huszadikán a villamos, a fogaskerékű és a sikló megdrágul. A villamosjegyek árát hatszáz koronára akarják emelni, a fogaskerékű viteldíját pedig 1000 koronáról 2000 koronára emelték.

— **Gyilkos asztalosinas.** Novisadról jelentik: Dunat János tizenhatéves asztalosinas vasárnap öszezszólalkozott régi haragosával, Mayer Ferenc tizenöt éves asztalosinással, akit zsebkéssel súlyosan megsebesített. Mayer Ferenc kedden behalt sérüléseibe. A rendőrség a fiatalkoru gyilkost letartóztatta.

— **Egy kocsi fát lopott.** Novisadról jelentik: Mesterovics Dávid kocsis gazdájától, Vukovics fakeskedőtől egy kocsi fát ellopott. A rendőrség letartóztatta és átadta az ügyészségnek.

— **A novisadi kiállítás kedvezményes jeggyel.** Sentáról jelentik: A sentai kereskedők és iparosok panaszt emeltek a vasutigazgatóságnál a novisadi vasútállomás ellen, mert az iparkiállításról hazatérve, az iparigazolvány fölmutatása ellenére is megtagadták a féláru jegykedvezményt. A novisadi vasútállomáson azzal védekeznek, hogy nem kaptak rendeletet a féláru kedvezmények kiadására.

— **Feleséggyilkos, aki öt év után kerül a vádlottak padjára.** Osijekről jelentik: *Stibi* József mészáros 1918-ban mint katona, egy családi perpatvarból kifolyólag bajnonttjével darabokra vagdalta feleségét. A katonai ügyészség akkor Stibit letartóztatta és megindította ellene az eljárás. Közbejött azonban a forradalom és Stibinek sikerült a fogházból kimenekülni. Most, öt év után a katonai hatóság áttette az ügy aktáit a polgári bírósághoz és Stibit, ki az alsóvárosban nyugodtan folytatta mesterségét, kedden letartóztatták és bezárolták az ügyészséghez.

— **Szélfűzős pincér.** Osijekről jelentik: *Adam* Frigyes, a »Mursa« kávéház tulajdonosa, jelentést tett a rendőrségnek, hogy a nála alkalmazásban volt *Jovics* Milán pincér, feleségétől egy 3500 dinár értékű fekete ruhát csalt ki és megszökött. A rendőrség keresi.

— **Letartóztatták az osztrák nyugdíjasok szövetségének elnökét.** Bécsből jelentik: Nilzoch Józsefet az állami nyugdíjasok szövetségének elnökét a rendőrség letartóztatta. A vizsgálat szerint Nilzoch elnöki járandóságán kívül tekintélyes összegeket vett fel a szövetségtől. Ebben az évben több mint hatvan millióval károsította meg a szövetséget.

— **Letartóztatták Valezet.** Londoni jelentés szerint, de Valezt, az ír kormánycsapatok egy választói gyűlésen letartóztatták. Az összeütközésben öten súlyosan megsebesültek.

— **Felrobbant a werduni lőszerraktár.** Párisi jelentés szerint a werduni lőszerraktár felrobbant. A lőszerkészlet nagyrésze megsemmisült. A kár több millió frank.

— **A hadirokkantak felülvizsgálata.** Megirtuk, hogy a szocialpolitikai minisztérium rendelete értelmében a hadirokkantakat újabb felülvizsgálatnak veszik alá. Mint Osijekről jelentik, a hadirokkantak felülvizsgálata Osijekben augusztus hó 20-án veszi kezdetét. A szocialpolitikai minisztérium e célból delegált bizottságának *Rabinstein* Sándor dr. egészségügyi ezredes az elnöke.

— **A Drávába fulladt.** Osijekről jelentik: Jelinek Rudolfi brünni születésű 22 éves lakatos fürdés közben a Drávába fulladt.

— **Fegyverek után kutat az osijek-i rendőrség.** Osijekről jelentik: A rendőrség kedden a városban, több helyen házkutatást tartott. Mint később kiderült, rejtett fegyvereket keresett a rendőrség, de hogy mi okból, arra nézve eddig még nem adtak felvilágosítást.

— **A Suboticei Műpartolók Köre** augusztus 19-én, vasárnap este 8 órai kezdettel Palicson a »Mária Bátyja« című énekes népszimulvet adja elő. Az előadás tiszta jóvedelmét a rokkantak javára fordítják. Belépődíj 10 és 12 dinár.

— **Tífusz Osijekben.** Osijekről jelentik: A tífusz újabb ismét szedi áldozatait, naponta fordulnak elő megbetegedések és az utóbbi két napon a kórházba 11 tífuszbetegét szállítottak be. A hatóság minden intézkedést megtett, hogy a veszedelmes járvány továbbterjedésének gátat vessen.

— **Szinielőadások a rokkant-napon.** A hadirokkantak, özvegyek és árvák országos egyesületének suboticei csoportja augusztus hó 18-án és 19-én, szombaton és vasárnap rokkant napot rendez Subotcán. A rokkantak egyesülete két szinielőadást rendez. Szombaton este fél 8 órakor Farkas Imre 3 felvonásos operettjét a »Cseregyerekek«-et, vasárnap Gábor Andor »Majd a Vica« című énekes bohózatát adják elő a suboticei színeszek. Mindkét előadásra elővételben kaphatók jegyek a színházi pénztárnál naponta délelőtt 9-től 12-ig, délután 3-tól 6-ig.

— **A suboticei Műpartolók Köre** 9-én este Palicson játszotta »Naftalin« című bohózatot nagy sikerrel, a közönség, mely szeretettel karolta fel ezt az ügyekvő, szorgalmas, játékos gárdát, ismét megtöltötte a színház termét és sokat tapsol a szereplőknek, kik közül elsőrendű nyújtottak játékaikkal: Buldsoné, Pietschné, Berczik Margit, Deutsch Janka, Konez Dani, Papp P., Sebők J., Virág B., Béres S.

— **Ur! hölgyek figyelmébe!** Tisztelettel értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy az ősi és régi újdonságaim megérkeztek. Tisztelettel Risztics nőiszabó, Somborska u. 1.

— **Novisadon,** forgalmas helyen, újonnan épült banképületben, különböző helyiségek, üzletnek és irodáknak alkalmasak, műhelyek, lakások, október 1-én közzétölhető kiadó. Felvilágosítással szolgál Schmolka Hirdető-iroda Novisad, Futaki utca 2.

— **Az »Adrija«** Ált. Biztosító Rt. Beograd sombori főügynökségének vezetésével Molnár Károly titkár urat bizta meg. A főügynökség irodája Partos Jenő cégnél (Weidinger-palota) van.

— **Az összes kiállítás fülkéi közül** első sorban említésre méltó a Tea Import Ljubljana-ból. A cég már a tavalyi Ljubljana kiállításról ismert. Speciális cikkük a legjobb hírnek örvendő teakeverék »Buddha«, amely jóságánál és finomságánál fogva meglepő rövid idő alatt egész Jugoszláviában a legjobban bevezetett cikk. Ez a védjegy a novisadi kereskedők kirakataiban mindenütt látható felül annak, hogy kereskedőink belátták azt, hogy nem minden jó, ami idengből jön s hogy államunkban is kaphatók elsőrendű cikkek, amelyek minden külföldi gyártmánnyal a versenyt úgy árban mint minőségben nemcsak hogy felveszik, hanem azt felül is muliák. Helyénvaló tehát az a tanácsunk a kereskedőknek, hogy téli szükségletüket kizárólag ezen védjegyű teával fedezzék, a fogyasztóknak pedig, egy a városiaknak, mint a falusiaknak, azt tanácsoljuk, hogy a jövőben kizárólag az ezüstsomagolású »Buddha«-teakeveréket vásárolják és fogyasszák.

— **Gabonakereskedők!** Rakción tartunk nagy mennyiségben tőzsdéi és termelői kötievelket szerb, magyar és német nyelven. Kaphatók: »Uranta« nyomdai műintézet és kiadóvállalatnál. Novisad, Ustavka-utca 14.

— **Ur! hölgyek figyelmébe!** Értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy az ősi és régi újdonságaim megérkeztek. Tisztelettel: Risztics, nőiszabó, Somborska u. 1.

— **Foto-szalón, Vig. Subotica** (Nádor-kávéház fölött) készít fényképeket a legmodernebb és legművészibb kivitelben.

— **Figyelem! Figyelem!** Most már kaphatók az apatini sörgyár közismert sörrei a Winkler-féle sörcsarnokban, míg a novisadi kiállítás tartama alatt úgy itt, mint a kiállítási pavilonban kerülnek ki-mérésre.

SPORT

— **A dorogi atlétikai verseny.** A legjobb magyar atléták részvételével zajlott le Dorogon az országos atlétikai verseny, amelyen egyes számokban kitűnő eredményeket értek el. 100 m. 1. Veress M. A. C. 11.4 mp. Súlydobás. 1. Csejthey B. E. A. C. 13 m. 13 cm. Magasugrás: 1. Leri F. T. C. 180. Diszkoszvetés. 1. Mawalits Nagykanizsa 42.30 m. (kerületi rekord). 2. Csejthey B. E. A. C. 39.79 m. Távolugrás: 1. Haluska B. E. A. C. 7.12 m. 1500 m. 1. Pónyó M. T. K. 4 p. 18.8 110 m. gát. 1. Muskát M. T. K. 17.6 mp. Rudugrás: 1. Brausz Károly F. F. C. 350 cm. Gerelyvetés. 1. Csejthey 54.70 m. 2. Gyurkó F. T. C. 52.60 m.

— **Kurunczy 500 méteren beállította az országos rekordot.** Kurunczy Lajos a K. A. O. E. európai hírű középtávfutója egyesülete vasárnap i versenyén 500 méteren 1 p. 07 mp. idővel beállította az országos rekordot.

— **A magyar vízpolóhajonkság versenye.** Az F. T. C. nemzetközi uszóversenyén a III. ker. és az F. T. C. vízpoló csapatai bajnoki döntőmérkőzést játszottak. A rendező idő 5:5 eldöntetlen eredménnyel végződött. A meghosszabbított időben a III. ker. 9:7 arányban győzött a F. T. C. ellen. A verseny keretében Molnár Ella (Baja) a 100 m. hölgy melluszásban 1 p. 33.6 mp.-el országos rekordot állított fel.

— **Csakovecska S. K.—S. C. Varazdinec 8:0 (1:0) Bajnoki.** Bíró: Polják. Az első félidőben unalmas szünetek jäték. A második félidőben a Csakovecska S. K. erősen befekszik a játékba és sürü egymástümban nyolc gólt rug a gyengén védekező ellenfele hálójába.

— **A Sand—Sport kombinált játszma a Gradjanski ellen.** A jugoszláv bajnokcsapat, a Gradjanski ellen vasárnap a Sand—Sport kombinált fog játszani a következő összeállításba: Stern—Bokor, Kovács—Jackó, Mészáros, Ördög—Csete, Kovács, Varga I. Lantos, Harasztó.

— **Budapesti futballeredmények.** A bajnokság első fordulója nagy meglepetéseket hozott. V. A. C.—M. T. K. 1:0 (1:0) Vasas—K. A. C. 4:3 (0:3) B. T. C.—U. T. E. 2:1 (2:0) 33 F. C.—Törekvés 1:0 (1:0) U. T. S. E.—Zugló 3:0 (1:0)

— **Ausztria—Finnország 2:1.** Az osztrákok jó játékkal állandó fölényben voltak. A finnek védelme kiváló nyújtott.

TŐZSDE

— **Novisadi terménytőzsde, augusztus 16.** Irányzat lanya. Forgalom gyenge. Buza augusztus, szeptemberi száll. dupla kasszával 347.50 dinár, egész és félkasszával 337.50 dinár. Árpa 270 dinár. Zab 265 dinár. Egyéb áruban nem volt kötés.

— **Beograd, augusztus 16. Zárlat:** Páris 5.30—5.20, London 437.60—437.50, Milánó 410.50—410.25, Genf 17.30—17.25, Newyork 98.40—94.50, Berlin 00.050—00.050, Prága 2.79—2.79.50, Bécs 0.13.29—0.13.25, Bukarest 41—40.70, Szófia 81—78, Budapest 0.55—0.50.

— **Zürich, augusztus 16. Zárlat:** Berlin 00.001.80 (00.00190), Newyork 551.50 (553.50), London 25.22 (25.3), Páris 30.20 (30.40), Milánó 23.60 (23.50), Prága 16.50 (16.20), Budapest 00.3 egy nyocad (00.03 egy nyocad), Beograd 5.80 (5.82), Bukarest (2.50), Szófia 4.40 (4.80), Varsó 00.025 (00.024), Bécs 00.77 öt nyocad, 00.078).

— **Budapest, augusztus 16. A devizaköz-pont hivatalos árfolyamai:** Berlin 6.60—0.80, Newyork 19100—19700, Milánó 820—855, Bécs 26.80—28.20, London 87200—89600, Páris 1040—1070, Francia frank 1055—1095.

— **Értéktőzsde:** A bankközi forgalomban az irányzat szilárd volt. A kosztpenz tizenhatszáz százaléka esett. A bankpapirok közül az arbitrázs-értékek emelkedtek erőteljesen. A mezőgazdasági papirok lanyhán indultak. A zsiroban a leszámolás teljes rendben, fenakadás nélkül folyt le. A spekuláció nagy mértékben kereste az eddig kedvelt papirosokat. Kötések történtek: Magyar Hítel 680.000, Osztrák Hítel 219.000, Rima 220.000, Államvasut 610.000, Ganz-Danubius 27.000.000, Kőszén 3.100.000, Pesti Magyar Keresk. Bank 1.350.000, Olasz Bank 40.000, Leszámitoló 130.000, Magnezit 2.500.000.

A jó szemüveg!

TENNER optikus

villanyerőre berendezett lészerezési intézet, fényképszéki, betegápolási cikkek és orvosi műszerek szaküzlete

Subotica, Kralja Aleksandra u. 11.

„MARIOLA” arckrém a legjobb arcápoló!

NYILTTÉR.

Topolai Izraelita Hitközség Bácska-Topola

Pályázat.

A topolai izraelita hitközség az ideai nagy ünnepekre egy kellemes hangú kiegészítő előimádkozót keres. Pályázók felkérére, hogy próbáéneklés céljából alulírt előimádkozást előzetesen bejelentendő időben megjelenni sziveskedjenek. Fizetés megegyezés szerint. Az utilköltség csak az acceptálnak lesz megtérítve.

Bácska-Topola, 1923 augusztus 12-én.

Komlós I. **Székely Ignác**
hitközs. jegyző 6170 hitk. alelnök.

AZ ORTH. IZR. HITKÖZSÉG FŐRABBISÁGA

Hitközségünk t. tagjai szives tudomására hozzuk, hogy:

Péntek esti üzletzárás 6³⁵ órakor
Péntek esti gyertyagyújtás 6⁴⁵ órakor
Szombat kimenetele 7⁴⁵ órakor

Broj 211 ovh.—1923. god.

Dražbeni oglas.

Dole potpisani Kr. sudski izvršioc s ovim dajem javnosti na znanje, da će se po odluci broj 1363/1923. god topolskog Kr. sreskog suda u korist po Dr. Hinka Oblat zastupljenom Danilo Gergurov i prilikom do 1200 dinara izvršene ovrhe zaplenjene i na 13500 din. procenjene sledejući stvari i to: svinca, kantare, bicikle i konja na javnoj dražba prodati.

Radi održanja ove dražbi po rešenju broj 1363/923 topolskog Kr. sreskog suda do 1260 Din. glavnice, ovaj od 1 jula 1922. god sledejući kamata 5% i 536 din. sudski vešpresudnih troškova u kući dužniku u Pačiri objavljivam rek na dan 23. avgusta 1923. god. pre podne na 1/2 9 sati s tim da će da se gore navedene pokretnosti najviše obećavajućem a u nuždi i iz pod procenjene vrednosti prodati.

U koliko je pokretnine i drugi zaplanio i na njih na podmirenje pravo ima ova se dužba u smislu §. 120. zak. čl. 60 od god. 1881. i u njegovu korist odredjuje.

Topola, 2 avgusta 1923. god.

Aleksander Kartier
Kr. sudski izvršioc.

Pályázat.

Előimádkozó az ünnepekre és egy kántor kerestetik állandó alkalmazásra alulírott hitközségnél. A kántortól megköveteltetik a hitoktatás, schóhet, ubodek és koreh. A szerb vagy horvát nyelvet bírók előnyben részesülnek. Fizetés megegyezés szerint, azonkívül lakás, világítás. Ajánlatok f. hó 31-ig alulírott hitközséghez nyújtandók be. Utilköltséget a meghívott kap megtérítve.

Belackva, 1923 augusztus hó 15-én.

Klein Ignác, **Dr. Zinner Miksa**
alelnök. 6210 elnök.

A „Hirlap“ hétfői számában megjelent egy közlemény, amely személyesen engem érint és több valótlan rágalmozó tény tartalmaz. Azt állítja a cikk írója, hogy engem a rendőség svercelés miatt letartóztatott és hogy én több detektivet megvesztegettem, hogy a vizsgálat alól kibujjak.

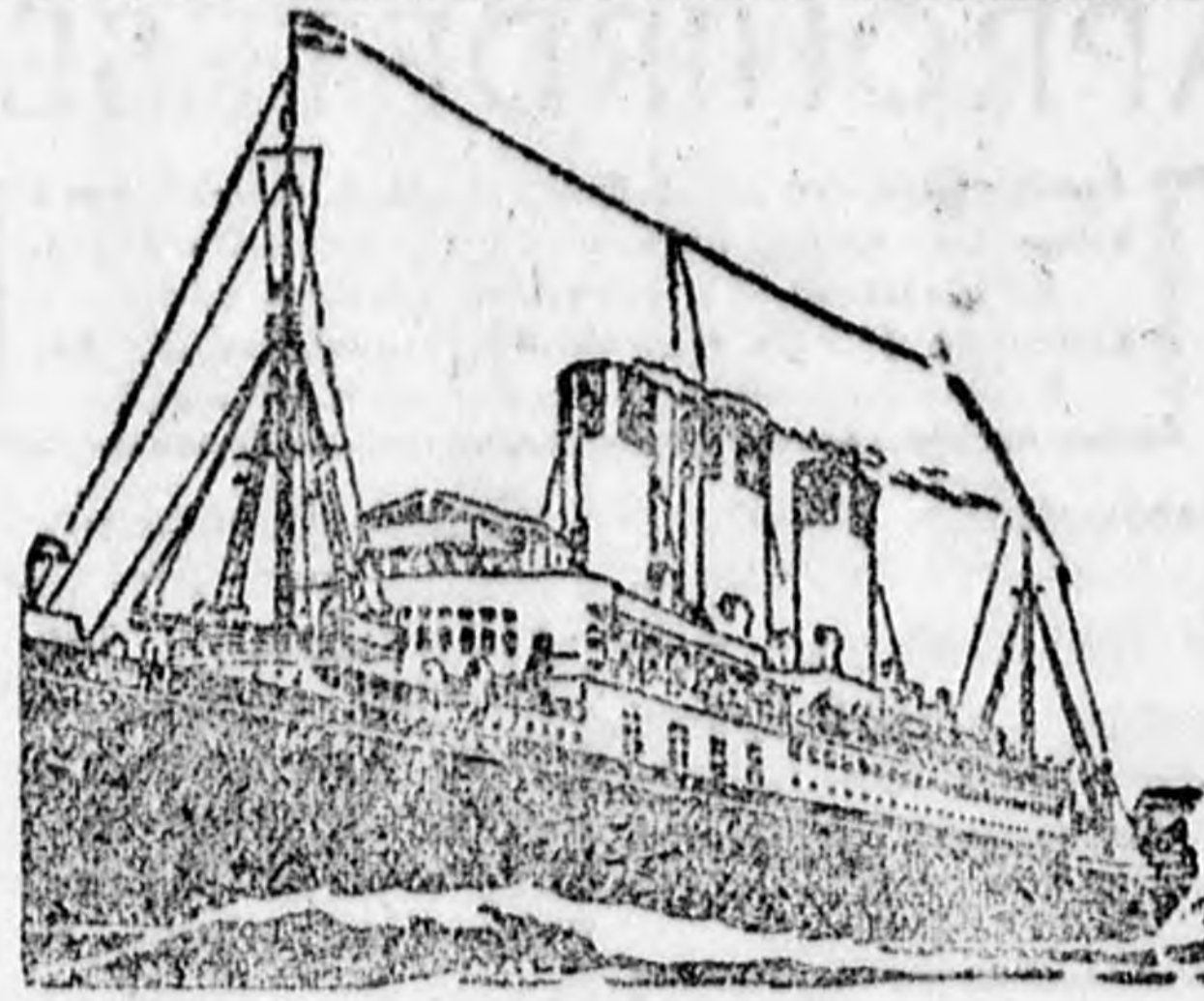
Ezennel kijelentem, hogy ezek mind rágalmozó állítások, minden alapot nélkülöznek és hogy a „Hirlap“ felelős szerkesztője ellen rágalmozás miatt megtettem a büntető feljelentést.

Tisztelettel:
Mačkovič Vera
temetkezési vállalkozó.

Előkelő zágrábirészvénytársaság elsőrangú feltétlenül megbízható

igazgatót keres.

ki a gabona- és lisztszakmában már eddigelé eredményekre hivatkozhatik. Horvát nyelvismeret feltétlen szükséges. — Ajánlatok „EXCELSIOR“ jeligére a kiadóhivatalba kéretnek.

Hamburg-Bélmériakai Gőzhajózási

Vállalat

A legnagyobb, leggyorsabb és a legszebben felszerelt hajók kifutó berendezéssel I. II. és III. osztályu utasok részére.

INDULÁSOK:

Augusztus 9. „Cap Norte“	Október 11. „Vigo“
Augusztus 23. „España“	Október 18. „Sibao“
Augusztus 24. „Tucuman“	Október 25. „Cap Norte“
Szeptember 13. „Cap Polonia“	Október 31. „Villa Garcia“
Szeptember 17. „La Corona“	November 15. „Cap Polonia“
Szeptember 21. „Madelra“	November 17. „España“
Október 4. „Antonio Deifino“	December 13. „La Corona“

Hamburgból

Argentina, Brazilia és Uruguay-ba.

Felvilágosítással szolgál a Jugoszláviai vezérképvislet:

ZAGREB, PETRINJSKA UL. 73.

KÉPVISELETEK: Beograd, Balkanska 49.
Veliki-Bečkerek, Svetosavska 18.
Bitolj, Bankarska 12.

Egyedülálló, 45 éves, a polgári osztályhoz tartozó gyáriulajdonos, a polgári osztályhoz tartozó jómódú idősebb leány vagy özvegy tisztességes ismeretségét keresi házasság céljából, kinek legalább 300.000 dinár hozománya van. Komoly ajánlatokat „SICHERE ZUKUNFT“ jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

Elsőrendű kelebina

rizlinguot

hordótételekben kapható. **KRAUSZ-MALOM, Subotica.**

CSERÉPKÁLYHÁK

TŰZHELYEK (SPARKETOK)

átrakását, javítását és tisztítását

METEOR KÁLYHÁK
bélés és kitapasztásait szemóttal a legócsóbb árban elvállalja

Takács Mihály

cserepkaályhás
Subotica, Rudics-utca 1. szám
Ugyanott olcsó új cserepkaályhák eladó. 4282

Malomberendezési

tárgyak, henger-székek, hegyező-s hámozógépek, kő-járatok, sziták stb.

Benzin és szivógáz-motorok ujak és használtak. — **Petrás László** Vel.-Bečkerek Ristića 2218. — 5848

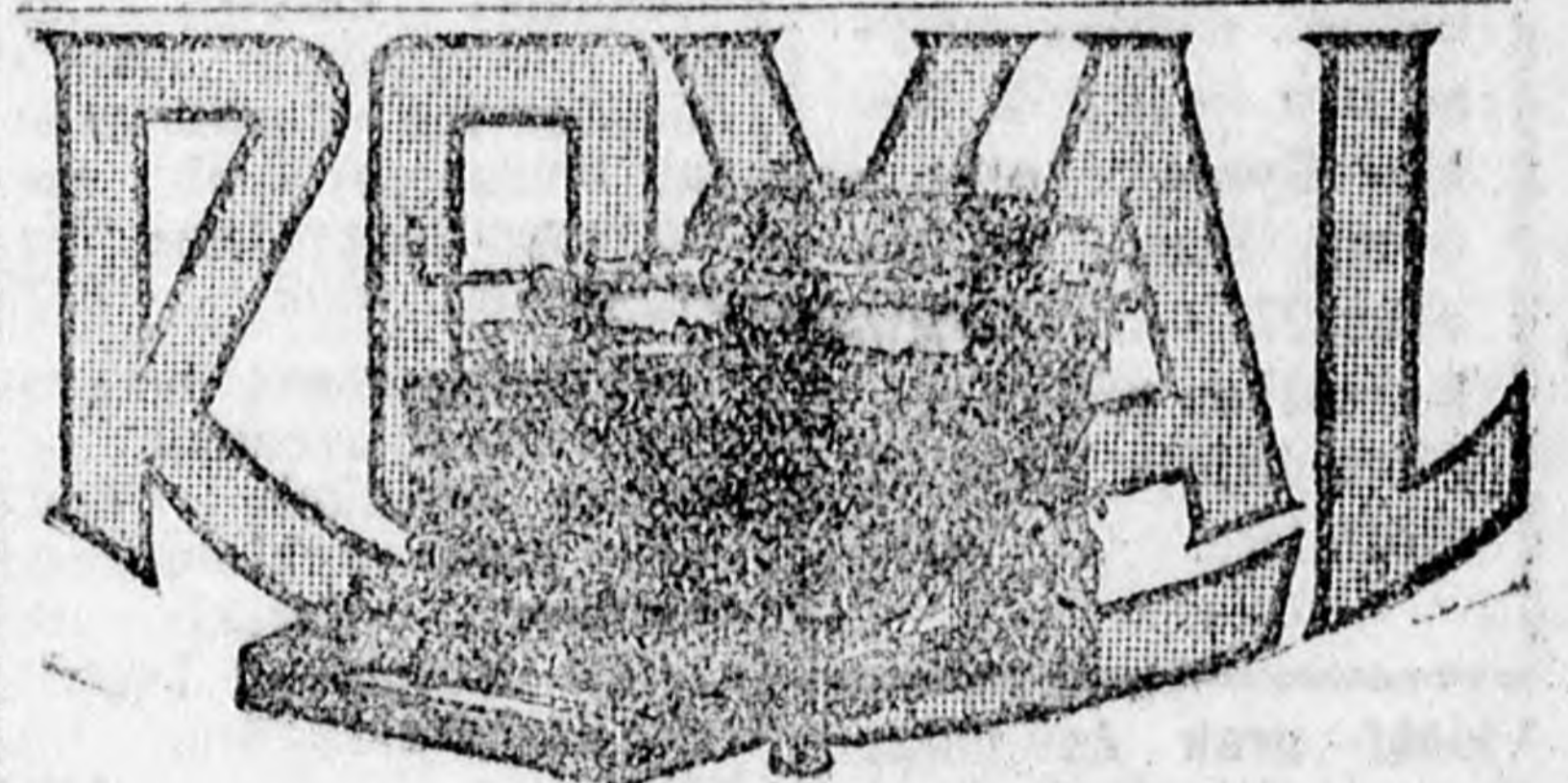
HERZOG és GLAS

VAS- és FÉMÁRUGYAR R. T.

SUBOTICA

KÉSZIT: lemezárut, takaréktűzhelyeket, zománczott utca- és házfűtőket, ügyvédi, orvosi, mérnöki, üzleti stb. cégtáblákat megrendelés szerint. Dísz-, szir- és ablakrácsokat, fűtőrendszerű vasablakot, vaskaput, összehajtható detektívajtót. Vállalja mindennemű építkezési vasalkatrészek elkészítését tervrajz szerint. — Tekintse meg pavilonunkat a novisadi kiállításán. Pavillon IX-172.

Topolán a központban **ELADÓ URIHÁZ** November elsején beköltözhető. Cím a kiadóban.

A KIRÁLYOK GÉPE!!
A GÉPEK KIRÁLYA!!

S. H. S. VEZÉRKÉPVISELET

RONEO, BEOGRAD

OBILIČEV VENAC 27.

KÉPES ÁRJEGYZÉK KIVÁNATRA DIJMENTESEN.

Ertesítjük tisztelt vevőinket, hogy a Vojvodinában a kényelmes kiszolgálás szempontjából Somborban fiókot létesítettünk, amelynek vezetésével

DANILO GERGUROV i SIN

céget biztuk meg.

Raktáron tartunk állandóan benzint, könnyüt és nehezét, gyógyszerárak, drogériák részére egész finomat. Petróleumot, gázolajat (nyersolaj) vámmenteset. Alacsony és magas hevítésű gép-, cilind-, motorcilind-, dynamo-, turbina-, transzformator-, compressor-, padló- és autólajakat.

Gyertyagyárak, gyertyakészítők részére I-a fehér parafint. Gépszirt (tovotte), asphaltot és egyéb melléktermékeket.

Szives támogatást kérünk

THE ANGLO-JUGOSLAV PETROLEUM Co. Ltd.
LONDON BEOGRAD ZAGREB CAPRAG SISAK

Fiókja:

Danilo Gergurov i Sin, Sombor

Kralja Aleksandra ulica 10.

Iroda telefonszáma: 1-25. Táviratcím: Gergurovsin, Sombor

FOGLALKOZÁS

Intelligentes Kinderfräulein mit Jahreszeugnisse sucht Stelle. Unter Chiffre »Dauerstelle« an die Annonzenexpedition »Schmolka«, Novisad. 6215

Bánáiban jól bevezetett utazót keresünk pálinka-nagykereskedésünk részére. I. F. Vsetecka rt. beogr. zradl. szeszgyár fiókja. Vel-Beckerek. 6222

Mérlegalkatos, önálló munkás, azonnali felvételt. Állandó alkalmazás. M. Reza és Társa műszaki iroda és kereskedés, Vel-Beckerek, Skeriliceva ul. 2. 6224

Érettségizett, keresztény, magyar-német nevelőt keresek két fiához III. és V. gimnázium tanítására. Cim a kiadóban. 6225

OSTORNYELEK

nádból minden minőségben kaphatók Fekete Gyula cégnél Subotica, Scotus Viatera u. 27. — mint Filip Bumiller prágai gyár főelárútlója S. H. S. területére. 6179

Vidéki urak és hölgyek ékszerjavításokat és köfoglalást megvárhatják Blahánál, Subotica (Edény-piac). 6227

Női irodai munkaerő állandó alkalmazásra felvételt. Fleumann Mór könyvkereskedő.

76 fizetéssel jobb házból egy kűfűtő felvételt. Cim a kiadóban. 6205

Kocsis és hónapszámossá azonnali belépésre felvételt. Krausz-malom. 6201

**ZSÁKJEGYEKET
TEJKÖNYVEKET
MUNKA és CELEL-
KÖNYVEKET
ADÓIVEKET**
szerb, magyar-német, minden melléklettel nélkül olcsónan szállít
Berkovits M.
grafikai intézet
Kula (Bácska)

Tanítónő (nevelőnő), feltétlen intelligens, német nyelvtudással, keresetük stéves leányka mellé Stari-becsére vri családban, hol tartós otthont nyer. Cim a kiadóban.

Tanárnő vidékre kerestetik, aki 12-13 éves fiú-és leánygyermekeket mint magántanulókat poigári és gimnáziumi vizsgakra elő tud készíteni. Zene-értők előnyben részesülnek. Ugyanott egy zongora megvételre kerestetik. Cim a kiadóban. 6199

Házmasternek gyermektelen házaspár felvételt. Cim: Lehner Aladár dívatűzlet. Főter. 6239

Boltiszolga havifizetéssel felvételt. Klein Géza üzszernagykereskedő, Subotica. 6238

Egy segéd, ki a fűszer- és csemegeszakmában előranguan jártas, f. hó 15-ére felvételt Sági fűszer- és csemegekereskedésében Subotica, Huspiac. Személyes megjelenés megkövántatik. 6006

Molnárt keresek azonnali belépésre, aki a malomszakmában teljesen jártas. Seper Tóbiás Osijek, I. Pejačević u. 40. 6185

Almolnárt keresek, aki egy jóforgalmu malmot önállóan tud vezetni, azonnali belépésre. Csak személyesen tárgyalok. Matity-malom, Mol. 6173

Gépiróktasszonyt magyar gyorsírással azonnali belépésre keresünk. Német vagy szerb nyelvtudással előnyben. »Barzel« rt., ezelőtt Rosenfeld Testvérek vaskereskedése, Subotica. 6178

Szoptatós-dadát keresek azonnala. Baschiné, VI. Vukoviceva-utca 26. 6149

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vastagbetűs és elmozgó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Álláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik. Előfizetési díj havonként 45 din., negyedévre 135 din. Kézzelírt hirdetésekhez válaszleveg megküldendő.

Szoptatós-dalka 4-6 hetes gyerekekkel felvételt. Cim a kiadóban. 6192

Gyakorlott női kalapkészítő felvételt jó fizetéssel. Heiduska Mariska, Subotica. 6195

VÉTEL-ELADÁS

Két nagy petróleumos kör-lámpát keresünk megvételre. Heiduschka Hermann, Subotica. 6187

Amerikai íróasztalt azonnali megvételre keres Havas és Fergac, Topola, Bácska. 6193

Villamosgenerátor, egyenáramu, osztrák Schuckert-gyártmány. 136 HP. 330/440 Amp., 250-300 Volt, 150 fordulattal, keveset használva, hibátlan, üzembépes állapotban, jutányosan eladó. Spirituszgyár rt., Beograd. 6233

Eladó 6 HP benzínmotor, fekvő szerkezet, német gyártmány. Ára 12,000 dinár. Üzemben megtekinthető Adán. Gaál András kocsi gyártó-műhelyében. 6241

Hercefitő eladó Gábor Gerzelyné, Senta. 6180

Ajándékok

minden alkalomra legjobban beszerezhetők Subotican **Balog Lina cégnél**

MEMA rézarugyár és galvanizáló intézet
Telefon 360. SUBOTICA Gyári tel. 359.

Gyárt: réz épület- és butorvasalást.
Vállal: mindenféle nikkelezést, rezézést, tömegcikkek gyártását.

Veszünk: ócska fémot, ólmat, rezet, vörörezet

Kérjen árajánlatot mindenféle vasalásra

Eladó ház két szobával, zárt folyosóval, azonnali átvehető. Cim: III. Percičeva u. 4. Margit-malom közelében. 6203

Tizenhét hónapos személtali tenyész fubika eladó. Megtekinthető Wéber, Begej, sv. Džiradi (Banat). 6231

Ház nagy telekkel a főpostá mellett, kétszobás lakás azonnal elfoglalható, jutányos áron eladó. Ebben »Publik« hirdetési roda, Strossmajerova ul. 8

Tankönyvek

Ciril, Horvát, Német, Magyar nyelven engedélyezett S. H. S. iskolák részére. Iskola irkák viszont eladónak nagy engedmény. Arjegyzéket ingyen küld.

Lipsitz és Lampel
Subotica Telefon: 604.

Elsőrendű használt transzportkocsi kaphatók a legjutányosabb áron Subotica, Zrinjski trg 31. sz. alatt. 6166

Szállítási úrlat, mely 40 éve fennáll, eladó teljes felszereléssel, takarmánykészítéssel, esetleg istálló-és udvarbörtéssel. Orv. Bergel Lajosné, Senta. 6181

Deszka- és építőkerekedés elköltözés miatt eladó hozzávaló házzal és raktárral. Azonnal átvehető. Közelebbit Stjepan Demčak, Dali (Jugoszlavia) 6180

Eladó a Zrinjski trg 5 sz. házamnál átalakítás folyóan feleslegessé vált több főkarban levő ablak, ajtó-és épületfa. Jerkovic M. tyas Subotica. 6115

Eladó teljesen új, maszsziv, fényezett kőrisfa hálószobabutor és egy alig használt Schunda-féle, kifűnő hangu pedálos cimbalom Kohut József asztalosnál Bajmokon. 6194

Női kerékpárt megvételre keresek, esetleg férfi-kerékpárral is becserelek. Nojcsek Géza. 6174

KÜLÖNFÉLE

Nyolcvan tánc föld kiadó, főmestert Szent György-templommal szemben. Skotus Viator u. 82. 6219

Krammer Rózsi fényképes igazolványát elvesztette. Megtalálójára adja le a kiadóban. 6207

Házikosztót a beltéren két deák különbejáratu szobával kaphat. Cim a kiadóban. 6202

**NEMESÍTETT
VETŐMAGBUZA**
Székács-féle és bontemier kisebb és nagyobb tételekben 5498
ELADÓ
Čokai Vetőmagnevelítő R. T. Čokca, Bánát.

Zombori-utcon lévő vendéglőmet bérebe vagy esetleg elszámolásra iccsenek, azonnala kiadnám. Welsz Hugó. 6200

Egy szoba-konyha speizszal együtt azonnal átadó. Ugyanott sörös- és mindenféle használt úvegek kaphatók. Cim: Gradič, IV., Dalmaticeva 42. 6235

Házi Mátyás névre szóló fényképes igazolványt elvesztett. Megtalálójára adja át a kiadóhivatalban. 6237

Tyukszentbalzsam a leggyökeresebben kiirt mindenféle bőrkeményedést és tyukszemet. Kapható illés-gyógyszertárban, főpostával szemben. 2417

Magyarországon levő 10 lánca földemet elcserelelném Bácskában. Érdeklődni Huberthnál, Karadziceva u. 10. 5810

Szeptől, májig tartó három nap alatt eltávolít a Pinter-féle Fifi-krem és kölniviz használata. Kapható kizárólag a Pinter-gyógyszertárban, nagytöplom mellett. 2596

MARADÉK-KIÁRUSÍTÁS!

Mélyen leszállított árakon!

MARADÉKOK: 169, 199, 249 DINÁR

	Ezelőtt	Most		Ezelőtt	Most		
Női seuro spanglis fekete	35-40 sz.	249	169 D	Női magas box	35-40 sz.	349	169 D
Női seuro spanglis barna	34-40 "	299	199 "	Férfi box magas	39-46 "	299	249 "
Női box fűzős fekete	35-38 "	249	169 "	Férfi box félcipő	40-44 "	299	240 "

Válasszon kirakatunkban! Mindenki használja fel az alkalmat!

SUBOTICA, A VÁROSI KÁVÉHÁZ MELLETT.

Kóstolja meg

az **Apatini Sörgyár SÖREIT,** amelyek a

Novisadi Kiállítás

ideje alatt a **kiállítási pavillonban**

és a

WINKLE-féle Söracsarnokban

Novisadon kerülnek kimérésre

Legtartósabb, legolcsóbb, legtökéletesebb és legszebb anyag tetőfedésre: asbest, cement és a pala.

ETERNIT

40 százalék megtakarítás tetőfedéseknél! Lerakat és képviseltek minden nagyobb helyén államunknak. Rendeléseket felvesz: Eternit Fabrika Zemun. .: Telefon: 106.

Eladási osztályok: BEOGRADBAN: Karadziceva ul. 63. Telefon 598. KRAJINA: Kraljevo: Novisad: Zivorad Bogdanović, Kraljevo Aleksander u. 7. — Sombor: Mihorad Marković, — Subotica: Frankl i Löwi. — Pančevo: Bankarska Radnja br. Stefanovića 1 drug. — A többi helyeken " Tekintse meg pavillonunkat a novisadi kiállításon